

„Vabili so me v dolino, a sem rekla ne. Kako bi lahko zapustila zemljo, ki sva jo z možem toliko let namakala z znojem. In ko se je šlo za cesto, sem rekla: Dam pa čeprav bo šel del hoste. Sedaj, ko so se naše hribovske kmetije povezale z dolino sem srečna, da se je to zgodilo (berite reportažo o Marija Reki na 3. strani).

„Pomanjkanje vode na Polzeli je naš večletni problem. Program sanacije vodovoda, o katerem sedaj razpravljamo, zagotavlja zadovoljivo rešitev, zato se krajanje ogrevamo zanj. Uspeh akcije je odvisen od vseh krajanov zlasti še o delovnih kolektivih,“ je povedal Rudi Divjak našemu uredniku.

Zalec bo v doglednem času dobil moderen hotel s 70 posteljami in večjimi restavracijskimi prostori. Temeljni kamen za nov hotel bodo položili za letošnji Praznik republike – 29. november. Nova investicija je rezultat vse tesnejšega sodelovanja med našo in pobrateno občino Kruševac.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1978



1319790041.2

COBISS

Leto I

Številka 2

Oktober 1978

SAVINJSKI OBCAN

„Savinjski občan“ izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Zalec.

Uredja uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik), Lojze Trstenjak (odgovorni urednik), Janez Fedran, Elza Golob, Franc Ježovnik, Ivanka Kraglj, Anka Krčmar, Edi Masnec, Darko Naraglav, Slavko Resnik, Darko Šuler, Tone Tavčar in Vili Vybiha.

Naslov uredništva: Zalec – telefon 710–916 in 710–501.

Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, Novo mesto.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana.

Naklada: 12.000 izvodov.

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421–1/72 je časnik „Savinjski občan“ oproščen prometnega davka.

Komunisti po kongresih

Kongresi so za komuniste, neglede na zgodovinsko obdobje, vedno pomenili določeno prelomnico v delovanju in seveda tudi v iskanju poti bodočega delovanja. Ta ugotovitev nedvomno velja tudi za VIII. kongres ZKS in XI. kongres ZKJ, ki sta s polno mero objektivno kritične odgovornosti ocenila delo slovenskih in jugoslovanskih komunistov, politični trenutek v katerem smo in sta seveda dala tudi jasne smeri bodočega dela.

Odmernost, ki sta jo vzbudila v slovenskem in jugoslovanskem prostoru, je najboljši dokaz, da povzete ugotovitve niso le stvar komunistov, temveč vseh delovnih ljudi in občanov, zainteresiranih za dinamično rast jugoslovanske samoupravne družbe, a odmernost je sama po sebi dokaz, da aktivnost komunistov ne zahaja v abstraktna področja, ampak je neločljivo vpeta v dnevne probleme dela in življenja naših delovnih ljudi in občanov v njihovem zgodovinskem osvobajanju spon in navad preteklosti.

Moj namen ni na straneh mesečnika razgrinjati pokongresna razmišljanja. Bolj kot to, bi želel poudariti delovne (akcijske) usmeritve naših komunistov v občini, katerih dejavnost je seveda neločljivo vpeta v načrtovane naloge komunistov po obeh kongresih.

Prva, nikakor pa ne osrednja naloga, je bila v notranjem organizacijskem spreminjanju, ki je odraz dinamičnega razvoja naše družbe, ter potrebe po hitrem in učinkovitem delovanju komunistov v sredinah materialne proizvodnje in družbene nadgradnje. Spreminjanje, pomeni tudi odstranitev vseh vmesnih organov med osnovnimi organizacijami in občinskimi, kar postavlja slednjega na organizacijsko razvejanost, v mnogo bolj odgovoren položaj. Spreminjanje zahtevajo tudi oblike družbenopolitične aktivnosti, katerih nosilci so komunisti, zlasti tisti v samoupravnih organih in delegacijah.

Pod pojmom spreminjanje ne gre le za organiziranost, temveč tudi za oblike in metode dela. Ni namreč sprejemljivo, da danes v sorazmerno razviti samoupravni družbi, poskuša kdor

koli Zvezo komunistov v metodah uporabljati kot element oblasti. Torej gre ob vprašanju oblik in metod dela tudi za temeljno spreminjanje zavesti komunistov, jih z vsemi osebnimi kvalitetami bolj neposredno izpostavlja pred delovnimi ljudmi in občani, skratka, dela jih bolj odgovorne za našo skupno bodočnost.

Druga osrednja naloga je v večjem in bolj organiziranem prizadevanju komunistov za hitrejšo rast materialne osnove, seveda za tisto rast, ki izhaja iz delavčevega obvladovanja dela in njegovih rezultatov ter večje stopnje razumevanja skupnih interesov in potreb.

Zavzemali se bomo torej za večjo rast družbene produktivnosti dela v pogojih dograjevanja samoupravnih relacij in v med nosilci materialne proizvodnje kot med njimi in družbeno nadgradnjo. Niso nam vseh pojavi, da se eni razglašajo dogovorne samo za tipično gospodarska vprašanja, druge pa za „politiko“, kamor vključujemo tudi samoupravljanje. Prav tako se ne bomo strinjali, če se bodo nadaljevale težnje razglašanja vseh težav gospodarstva za takšne vrste, na katero nimajo nobenega vpliva, če pa jih malo podrobneje pogledamo, je večkrat obratna slika. Zavzemali se bomo za gospodarno obnašanje, povsod, za nagrajevanje, ki bo v celoti odvisno od rezultatov dela in zmanjšanje vseh „stranskih vplivov“, ki se še postavljajo v vlogo gospodarjev v imenu delavcev. V zvezi z delom ter odnosom do dela smo za zaostritev odgovornosti, za uveljavljanje samoupravnih pravic ob ustreznem odnosu do samoupravnih dolžnosti.

Zaostriiti bo treba odnos do družbenega planiranja, njegove kvalitete in poguma, ki se mora odražati v iskanju novih razvojnih rešitev. Nenazadnje bo treba še marsikaj doreči v dograjevanju delitve ustvarjenega dohodka na lastno in širšo družbeno reprodukcijo. Posebej oblike svobodne menjave dela in načini, kako smo jo doslej uresničevali, izpostavljajo niz problemov, katerih rešitev bomo morali najti v neposredni praksi.

Tudi razvoj delegatskega sistema in krepitev vloge subjektivnih sil kot njegovega integralnega dela, je ena osrednjih nalog. Smo na začetku drugega mandata uresničevanja delegatskega sistema. Dosegli smo vrsto dobrih izkušenj; v delegacijah je zajetih preko 10 % vseh občanov. Še vedno je čutiti odtujenost delegacij od občanov in delavcev, ker je premalo stikov pri oblikovanju odločitev in povratnih informacij o zavzetih stališčih.

Večkrat ne gre za načelna, sistemska vprašanja, temveč zgolj za sposobnost bolj elastičnega razmišljanja o oblikah in

metodah dela. Samoupravni delegatski sistem tudi ni spontani organizem, ki se sam po sebi oblikuje in ustvarja. Zato je zlasti pomembno, ali komunisti opravljajo vodilno in usmerjalno akcijsko vlogo znotraj fronte SZDL, ki je najširša demokratična baza razvoja delegatskega sistema.

Krepitev obrambne pripravljenosti in samozaščitne usposobljenosti je prav tako v ospredju aktivnosti komunistov. Izkušnje iz preteklosti nas učijo, da se nima smisla zavarovati o nepotrebnosti tega delovanja, saj, če natančno ocenimo mednarodni položaj, dviganje glav reakcionarnih sil in tudi občasne poskuse notranjega sovražnika, ni nobene garancije za takšno ravnanje.

Delati, kot da vojnih nevarnosti ne bo in biti pripravljen sleherni trenutek na obrambo revolucionarnih pridobitev – to je geslo, ki usmerja sleherni delo na obrambnih pripravah. Glavna teža teh nalog je gotovo na TOZD in KS.

To so le nekatere, tako imenovane strateške naloge komunistov v pokongresnem obdobju. Še enkrat lahko poudarimo, da so to istočasno najpomembnejša vprašanja razvoja celotne jugoslovanske družbe. To je tudi dokaz, da je ZK neločljivo vpeta v samoupravno delo in življenje, kar ji tudi daje akcijski atribut vodilne politične sile.

FRANC JELEN



Prišla je dobro uro daleč po starih poteh in v naročju je prinesla otroka ter ga izročila tovarišici v potujočem vrtcu. Ljubeče ga je pogledala, ko se je vračala nazaj domov na odmaknjeno kmetijo, kjer jo je klicalo delo. To je bilo v tednu otroka za katerega lahko zapišemo, da so ga praznovali otroci razigrano ob svojih tovarišicah in starših, katere so razveselili s skromnimi, a prisrčnimi prideditvami. Na rob naj povemo še to, da je v naši občini trenutno v organiziranem varstvu že 1317 otrok, 350 otrok pa obiskuje potujoče vrtce. Vse tudi kaže, da bo ob izteku srednjeročnega plana, zajetih v varstvo že polovica vseh otrok. (L. T.)

NOVA NALOŽBA LESNINE V LEVCU:

Velika in moderna trgovska hiša

Lesnina je investitor nove, velike in moderne trgovske hiše za pohištveno opremo in gradbene materiale. Nov, impozantni objekt je že v grobem zgrajen in tako sedaj tečejo notranja dela.

Lesnina napoveduje v novi trgovski hiši veliko izbiro pohištva, kateremu so namenili 2000 kv. m. prostora, skupnih uporabnih prostorov pa bo 5000 kv. metrov. 350 kv. m. prostora bo na voljo za gradbe-

ne materiale.

Celjski Ingrad je začel graditi nov objekt marca letos, vseljiv pa bo predvidoma pred iztekom leta. Kot so nam povedali, nekoliko kasnijo pri notranjih obrtniških delih. Velika pridobitev trgovine bo tudi visoko regalno skladišče s 2300 kv. metrov prostornine. Celotni transport bo mehaniziran, kar bo močno olajšalo delo zaposlenim, hkrati pa tudi zvečalo učinkovitost poslovanja.

Posebnost nove trgovske hiše je ogromna Jakijeva freska, ki krasi 72 metrov dolgo in 14 metrov visoko steno. Investicija bo znašala 60 milijonov dinarjev. Tk. L.



Nova trgovska hiša Lesnina v Levcu. (Foto: Tonica)

DRAGI BRALCI!

Drugo številko Savinjskega občana smo natisnili v 12.000 izvodih. Tako, kot smo napovedali, bo vsaka družina v žalski občini prejela časopis brezplačno.

Vabimo vas k sodelovanju, saj bo Savinjski občan le tako izžareval pravo podobo življenja v naši občini. Naši uredniški prostori so v srednješolskem centru (v stari osnovni šoli) v Zalcu.

Veseli bomo, če nas boste obiskali in nam zaupali vaše želje.

Lepo vas pozdravlja
UREDNIK

DOM ZA DUŠEVNO PRIZADETE V GRMOVJU

V Gmrovju pri Polzeli so te dni vzdali temeljni kamen novega doma za duševno prizadete in umsko motene osebe celjske regije. Dom bo imel 160 ležišč in vrsto drugih prostorov, dogradili pa ga bodo predvidoma ob izteku prihodnjega leta.

Gradnja novega doma je domena združenih investitorjev celjske regije, predvidena pa so tudi izdatna republiška sredstva.

Marija Reka: Nove ceste okno v svet...

Ko so se poslavljali prekaljeni od bojev in veseli zmage partizanski borci od domačinov hribovskega zaselka Marija Reka nad Preboldom, so rekli: „Imeli ste odprta srca za nas in vaše domačije so nam bile vama zatočišče. Ne bomo vas pozabili!“

Besede niso bile izrečene v prazno, kajti Marija Reka je letos dobila z novimi cestami okno v svet. In pomembno je, da so nove ceste zgrajene s solidarnostno akcijo vseh občanov. Poprej stoletja nazaj, same sebi prepuščene in od sveta odrezane hribovske kmetije, so se povezale z dolino...

Mladi ne odhajajo več drugam

Marija Reka nad Preboldom je hudo razstreseno hribovsko naselje. Med gozdovi, ki jih je jesen posula s paletami pisanih barv, mežikajo domačije. Ljudje delajo na njivah, živina se pase po senožehtih, pastirji pečijo krompir. Nekje nad hosto se rezko oglašajo motorna žaga in kati mir.

Nove ceste, ki so speljane tudi do odmaknjenih kmetij, so prinesle napredek in ljudje tega ne skrivajo na obrazih. Ja, marsikje je bilo treba odnesti ves pridelek v koših, danes pa to hitro opravi traktor ali kravja vprega.

78 domačij šteje Marija Reka in nekaj kmetij je ostalo brez ljudi, bodisi so pomrli ali pa se odselili v dolino. 58 ljudi vsako

živinorejo, še več pa je takih, kjer se na to pripravljajo. Lahko bi rekli, da v tem odmaknjenem kraju zadnji čas polje novo življenje, kajti kmetije so se povezale s cestami, po njih pa prihaja napredek.

Mlada Lobnikarja
Drago in Bronica Lobnikar sodita med tisti mlade kmečke ljudi v Marija Reki, ki si ne iščejo standarda v tovarni, marveč v zemlji. Oprijemajo se umnega kmetovanja, nabavila sta traktor in druge stroje, preuredila hlev na izplakovanje. V hlevu je 14 glav živine, od tega nekaj krav, drugo pa pitanci.

Letno prodajo več bikov, skratka, od pridnega dela je možno živeti. „Nikdar nisem hlepela po mestu,“ je rekla mlada Lobnikarjeva. „Srečna sem, če delam na kmetiji. Dela je sicer veliko, vendar ima kmečko življenje tudi svoje mikavnosti.“ Z Dragom imata tri sinove in upata, da bo eden ostal doma. Lobnikarjevi poleg živinoreje pridelujejo pšenico, koruzo, krompir in druge kulture, vendar je vprašanje, če je to najbolj smotno.

„Mož dela pri sosedu, vlivajo ploščo na novi hiši“, je dejala Bronica, ko me je povabila v hišo. Moral sem nagniti šilce žganjice, potlej pa sem odšel na bližnjo njivo, kjer je babica, kot so mi povedali otroci, mikala korenje.

Ni hotela v dolino
Pavli Lobnikarjevi sem segel v roke pod njivo, kjer je počiva-

No, tu gori sem srečna, imam svoj mir in vesela sem, da je sin Drago ostal doma na kmetiji. Oženil se je, ima vnuke in tako življenje teče naprej.

Ostale sinove imam v dolini, dobro jim gre in nič kolikokrat so me nagovarjali, da bi prodala grunt in se preselila k njim v dolino. Lepo, si mislim, da gre dobro, vendar jaz nisem pripravljena prodati domačije, preveč mi je bila pri srcu, da bi to storila. In sem ostala.

Joj, koliko znoja sva pretočila z mojim, sedaj že pokojnim možem, po teh njivah, senožehtih in hostah. Takrat ni bilo cest, vse je bilo treba po strmih vzlečih z voli ali prinesiti v košu. Bila sva pridna in tako je bilo vedno dovolj kruha pri hiši.

Lobnikarja so odpeljali Nemci zaradi sodelovanja s partizani

* *Z novimi cestami povezanih 40 hribovskih kmetij v Marija Reki je razveseljiv uspeh skupne solidarnostne akcije in pomoči občanov žalske občine. V okviru Socialistične zveze bo tekla akcija vse dotlej, da bo dobila cestno povezavo poslednja odmaknjena in od sveta odrezana hribovska kmetija.* *
* *Marija Reka je svetel primer, kaj je možno doseči, če ljudje složno pomagajo tistim, ki so pomoči najbolj potrebni* *

in ga strpali v taborišče, od koder se po osvoboditvi ni vrnil. To je bil za Lobnikarjevo težak udarec, kajti bila je vojna in ostala je sama z otroki.

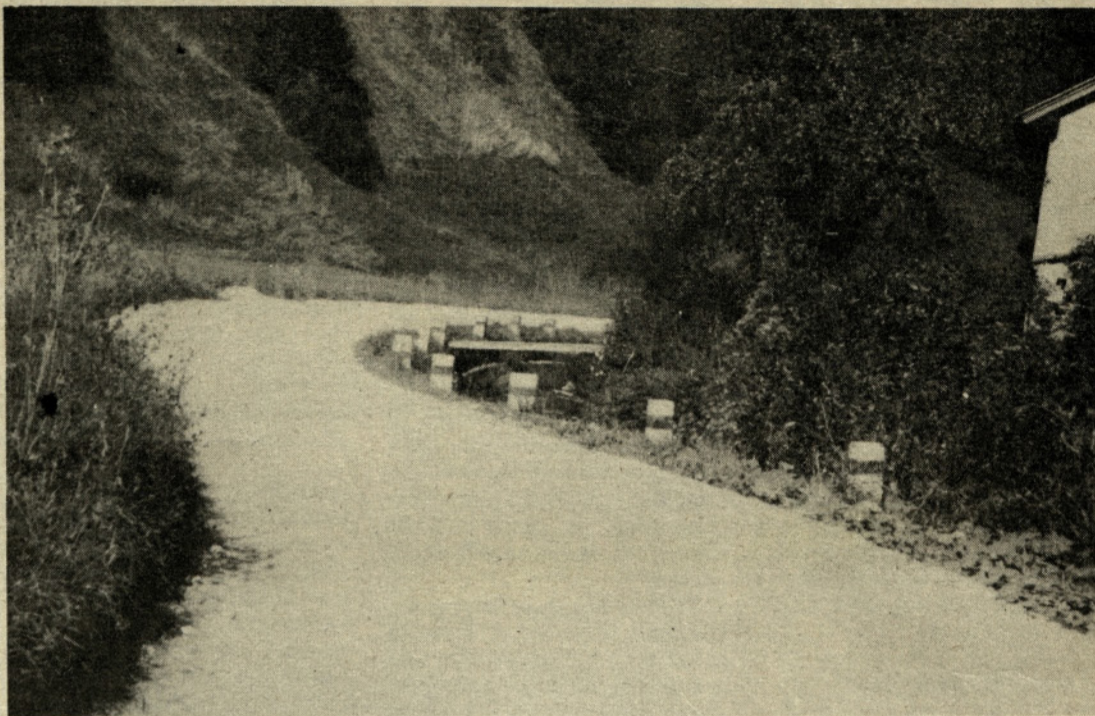
V hišo prihajajo partizani
„Na kmetiji sem ostala sama z otroki in služkinjo. Veliko noči sem prebedela in partizanom, ki so redno trkali na okna, kuhala hrano. Bili so to hudi časi, kajti v vas so prihajali tudi Nemci. Gorje, če bi odkrili, da podpiram partizane, ustrelili bi me, domačijo pa požgali.“

Bilo je pozimi 1943 leta. Zapadel je visok sneg in zametel vse poti. Lobnikarjeva se je z otroki stiskala na peči, ko je potrkalo na okno.

„Odšla sem v vežo, malce odpahnila vrata in vprašala, kdo je. Bili so trije premraženi partizani. Na pragu so si otrli sneg, in ko so povečerali, smo jim odstopili ležišče na peči. Komaj pa so zadremali, že je spet nekdo potrkal na okno.“

Če so Nemci, smo izgubljeni, sem rekla. Partizani na peči so mi rekli, naj povprašam, kdo je. Vzela sem žepno svetilko in odpahnila vrata.

„Partizana sva,“ sta rekla prišleka. Eden je bil bos in oba sta drgetala, kot šiba na vodi. Tisti, ki je bil bos, me je poprosil za čevlje. Odšla sem v klet in mu prinesla moževе gozjarje. S težavo jih je obul. Ko sta se okrepcala, sta odšla. Pred svitom so odšli še ostali trije partizani. Vzela sem golido in odšla v hlev. Nisem še pomolzla prve krave, ko so se s truščem odpahnila vrata in v hlev je vstopil do zob oborožen Nemec. Pomolil mi je strojno puško pod nos in se zadril, kje skrivam bandite.



Takšne ceste vodijo v Marija Reko

gruntu. Dobil je pridno ženo in sedaj imam tri vnuke. Sin si je nabavil traktor in zgradili smo ceste ter se povezali z dolino. Danes ni več na zemlji takega trpljenja kot nekoč, vse je možno opraviti hitreje.“

„Ko boste pisali reportažo o našem kraju, nikar ne pozabite podčrtati, da smo prebivalci Marija Reke hvaležni vsem, ki so nam pomagali v tej skupni veliki akciji,“ mi je zabičeval Kondi.

L. TRSTENJAK



Konrad Kos – Kondi: „Zdaj ali nikoli,“ smo rekli in zavihali rokave

Odvrnila sem mu, da smo v hiši sami domači. Morala sem iz hleva. Dvorišče je bilo polno Nemcev in tedaj, o groza, sem opazila, da med vojaki stoji zvezan partizan, ki sem mu ponoči dala čevlje. Mirno kri, sicer si izgubljena, sem si takla in čakala kaj bo.

Kar sem se bala, se je potlej zgodilo, mož me je izdal. Nemci so silili vanj, naj pove, katera od žensk mu je dala čevlje. Tedaj se je zvezani zmedel, kar me je rešilo. Dejal je, da je bila tema, in da ni videl obraza ženske, ki mu je dala čevlje.

Tako je tudi bilo. Bila sem previdna in sem z baterijo svetilke le pod noge, nisem pa odkrila obraza. Morala pa sem dati tri



Bronica Lobnikarjeva: Tudi kmečko življenje ima svoje mikavnosti!

govedi. Bilo je še vedno boljše, kot če bi me ustrelili in požgali dom.

Lobnikarjeva je tudi po osvoboditvi ostala sama z otroki. Živela je le zanje in s spomini na moža.

„Srečna sem, da se je sin Drago odločil in ostal doma na

Ko so v zaselku sklicali sestanek glede ceste, se je Lobnikarjeva prva oglašila. Rekla je: „Če gre za ceste, bom dala svoj delež, pa čeprav posekam pol hoste. Cesta nam pomeni življenje, razvoj!“ Tudi sosedje niso rekli ne.

Povezali so 40 kmetij
Konrad Kos, pravijo mu Kondi, je v Marija Reki predsednik vaškega sveta. Zaposlen je spodaj v Preboldu, v prostem času pa daje vse od sebe za napredek svojega kraja. „Poprej sem puščal avto v dolini in dnevno prepešal po več kilometrov do doma, danes pa se pripeljem domov z avtom. To je velik napredek, pridobitev, ki jo lahko prav vrednoti le tisti, ki je živel v našem kraju.“

Ko so ljudje izvedeli, da se pripravljajo solidarnostna akcija za izgradnjo cest v hribovite zaselke, so rekli: zdaj ali nikoli! Na sestankih so pozno v noč premlevali vse, kar bi lahko pospešilo gradnjo cest in se potlej zarili v delo. Sami so pripravili teren, da so lahko začeli z gradnjo.

„Z novimi cestami smo povezali 40 kmetij. Danes so ljudje srečni, da imajo ceste. Ponekod je sicer treba še oprtati koš na hrbet, vendar to ni več težko, kajti ljudje se zavedajo, da čas dela za nje.“

Vesti od tu in tam

VRTEC IN STANOVANJA V ZABUKOVICI

Vse kaže, da se bo kranjom Zabukovice slednjič izpolnila dolgotrajna želja, pridobiti nove prostore za otroško varstvo. Če bo mila zima, bi že v januarju lahko stekla gradnja novega objekta.

V pritličju bo prostora za 40 varovancev, v nadstropju pa bo več stanovanj.

L. T.

UDARNIKOM SVINJSKE KRAČE

Ko so krajin Vinske gore pred kratkim praznovali dograditev vodovoda na Lopatniku, so bili prijetno presenečeni, ko so za opravljeno udarniško delo (le tisti, ki so izkopali po tri metre jarka!) prejeli priznanje v obliki svinjske krače.

„Vodovoda na Lopatniku nismo gradili zato, da bi kaj dobili, vendar pa nam bo svinjska krača prišla prav,“ so rekli, ko so vsak s svojim priznanjem odhajali domov.

—LT

GOSTOVANJE V BAČKI PALANKI

Pred dnevi se je vrnila domov iz pobratene Bačke Palanke kulturniška skupina iz Žalca. Žalčani so v Bački Palanki sodelovali na osrednjih prireditvah v počastitev obletnice osvoboditve in občinskega praznika.

V kulturni skupini so bili moški pevski zbor DPD Svoboda Žalec in narodno zabavni ansambelj „Veseli hmeljarji“. Gostovanje Žalčanov pomeni novo stopnico pri razvijanju in poglobljanju medsebojnega sodelovanja med pobratenima občinama.

—LT



Lobnikarjeva Pavla z vnukoma

jutro odhaja na delo v Prebold ali druge kraje, v popoldanskih urah pa hitijo po bližnjih domov, da bi na njivah popravili tisto, kar starejši niso zmogli.

Sedaj tudi mladi ne silijo več v dolino, marveč ostajajo doma na zemlji. Pet kmetij se je v zadnjem času že preusmerilo na

la po opravljenem delu na njivi, ki je razpeta po strmini. Na robu njive je stal s korenjem naložen kos.

„Volja je še, noge pa me ne nesejo več tako, kot nekoč,“ mi je potožila. „Sicer pa so tu leta, 72 jih bom kmalu imela, dovolj, da človek misli na počitek.“

110-letnica Slovenskega tabora je za nami

Ker je bila osrednja prireditev v počastitev 110-letnice Slovenskega tabora v Žalcu po izidu prve številke Savinjskega občana, objavljamo v današnji številki kljub časovni odmaknjenosti nekaj bežnih utrinkov s te pomembne proslave, ki sodi med pomembne dogodke leta. Objavljamo hkrati tudi govor Emila Rojca, člana IS skupščine SR Slovenije

Žalec je bil kot prizorišče osrednje proslave okrašen in v zastavah, kot pred 110 leti, le da se številni obiskovalci to pot niso pripeljali na kmečkih vozovih, marveč z avtomobili in drugimi sodobnimi sredstvi.

Tudi zborovska slovenska pesem je ob nastopu združenih pevskih zborov iz 400 grl zaorila vsaj tako glasno in ubrano, kot takrat. Naj zapišemo še, da je pred zbrane goste, ki so prišli iz vseh krajev Slovenije, strumno prikoralo nad dva tisoč nastopajočih in s tem dostojno manifestiralo pestre oblike društvenega življenja v žalski občini.

Proslave 110 letnice Slovenskega tabora so se med drugimi udeležile tudi folklorne skupine iz raznih krajev, skratka, proslava 110 letnice Slovenskega tabora sodi med dogodke, ki jih ne bomo pozabili.

Govor Emila Rojca:

V življenju majhnih, a svobodoljubnih narodov, v življenju ponosnih in vzravnanih delovnih ljudi, obstaja neizbrisani spomin na čase, ko se je s posebej dejavnim prebujenjem oblikovala zavest o sebi, o svoji vrednosti in moči.

Zgodovina slovenskega naroda je bogata tistih miselnih, kulturnih in političnih dejanj, ki smo jim dolžni častnega spomina in katerih izročila ustvarjalno tkemo tudi v življenjski in delovni utrip današnjega in jutrišnjih dni.

Kmečki panti, taborsko gibanje, boj proti monarhofašistični diktaturi, vseljenska vstaja in narodnoosvobodilni obračun s fašističnimi zavojevci, so brez dvoma tiste velike prelomnice tega in preteklih stoletij naše zgodovine, ki so najmočnejše izpričale življenjsko silo našega naroda. In prav zato se danes vračamo 110 let nazaj v čase taborskega gibanja na slovenskem, v okviru katerega je bil žalski tabor velikega narodno prebudnega in kulturno političnega pomena.

Slovenski tabor v Žalcu je kot pogumna široka ljudska tribuna slovenskih nacionalnih hotenj in naprednih idej, vgradil zgodovinsko vreden kamen v mozaik večstoletnega boja slovenskega in jugoslovanskih narodov za pravico, svobodo, za enakost in bratstvo ter socializem. Do te tribune, podobno kot do prvega tabora v Ljutomeru, ter številnih kasnejših taborov širom po Sloveniji so pripeljale razmere, v katerih je prihajalo do neusmiljene in ohole vladavske tujega kapitala, do bogatenja velikih posestnikov in propadanja malih kmetov, do vse večje revščine v vaseh in mestih, dalje negotova usoda Slovencev ob razdelitvi pod Avstrijski in Ogrski del, brezpravni položaj slovenskega jezika v šolah, na sodiščih in uradih in nedemokracija volilnega sistema. Ta je dajal politične pravice le majhnemu delu državljanov, odločilno vlogo pa vsem najbogatejšim. Tako so v takratnih deželnih zborih sedeli v večini nemško govoreči poslanci. Kmečko delavski sloji sploh niso imeli volilne pravice, slovenski liberalni tabor pa se je v takem stanju naslonil na slovenski konzervativni in klerikalni tabor in z njim na reakcionarno avstrijsko desnico.

Le redki med takratnimi liberalci, med njimi pisatelj Fran Levstik, so čutili in delovali za ideje zedinjene Slovenije, ter za

uresničitve slovenskega narodnega programa.

V tem programu se je vedno bolj poudarjala zveza z ostalimi jugoslovanskimi narodi in s tabori se je boj za ta program preselil na velika zborovanja. Ni čudno tedaj, če sta številne tabore po slovenski deželi kmalu začela spremljati bojazen in zoperstavljanje vladnih krogov izražena s prepovedmi in ukazi za črtanje posebej revolucionarnih točk iz taborskih programov.

Slovenska liberalna buržoazija se je zbalala velike revolucionarne energije, nakopičene v slovenskih delovnih množicah in se začela bližati konservativcem. Ali, kot je ob oceni taborskega gibanja dejal tovariš Kardelj, „ustrasila se je lastnega ljudstva“.

Tabori, ta mogočni plamen, je ugasnil, še preden je slovenski narod mogel doseči z njim vsaj nekatere zahteve svojega programa, veličastno izpovedanega v Prešernovi „Zdravljici“, ter delih glasnikov slovenskega preporoda.



Emil Rojc govori udeležencem 110-letnice Slovenskega tabora v Žalcu

Tovarišice in tovariši! Podobno nedeljo, kot je današnja, je tu v Žalcu 6. septembra 1868. leta napolnila prostor v bližini tega, kjer zborujemo danes, okrog 15 tisoč glava množica, ki jo je iz vseh hiš in vseh vasi celjskega, gornjegrajskega, vranskega, šostanjskega, laškega, konjiškega, kozjanskega in šmarskega okrožja pozival k taboru slovenski rodoljubni oklic.

Preko hmeljišč je zadonela odločna in pogumna beseda, ki je pozivala: „Na noge, Slovenci,

pokažimo biti gospodarski v deželi, katero smo sprejeli od svojih očetov. Da bi naša beseda v zapečku čepela, nemškutarija pa se ošabno šopirila, tega ne smemo dopuščati, sicer nismo vredni biti Slovenci!“.

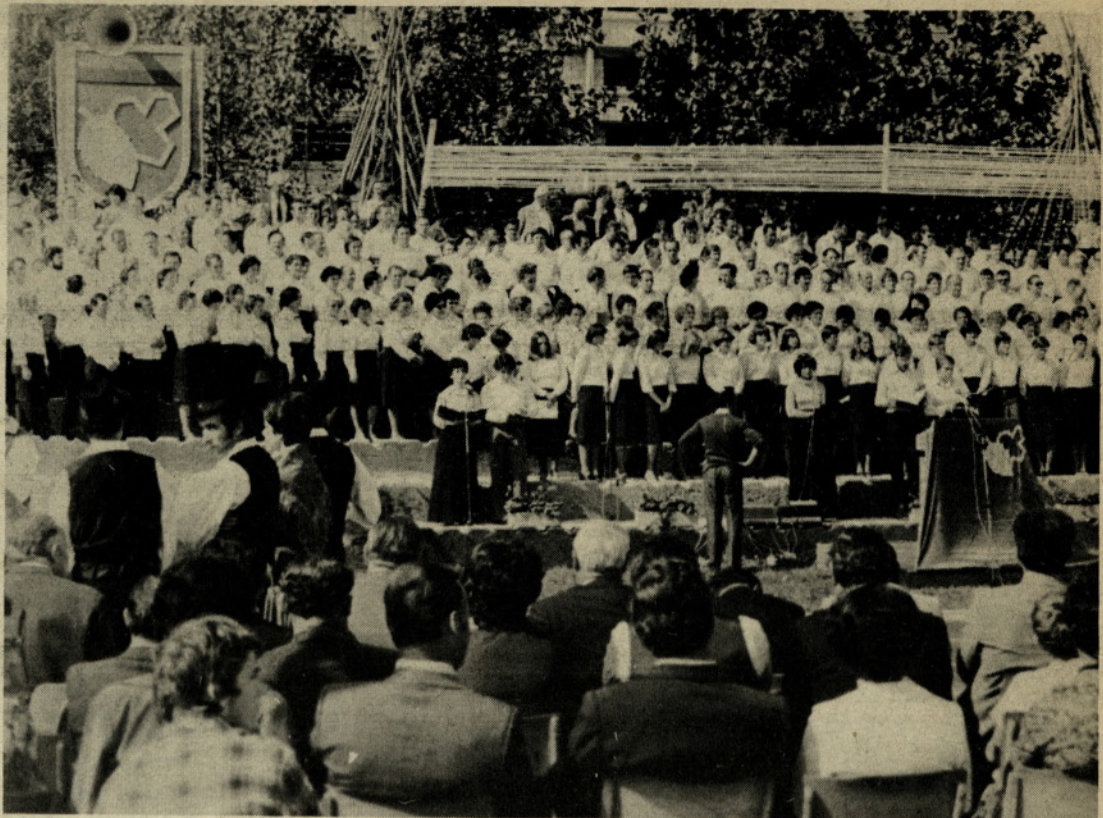
Temu pozivu so sledile nove vse jasnejše zahteve za slovenski uradni jezik, za slovenski učni jezik v ljudskih, srednjih in višjih šolah, za slovensko besedo v bogoslužju, za materialno pomoč slovenskim zavodom, zahteve za zedinjeno Slovenijo z narodno upravo in za samostojnejšo upravno oblast slovenskim deželam.

Te točke so ob zaključku z navdušenjem sprejeli zborovalci v posebni resoluciji.

Sklenjena „narodna sloga“ med liberalnimi ter klerikalnimi konservativnimi političnimi vrhovi v slovenskem narodnem gibanju, pa je opeharila kmečke množice za njihove upe, izražene skozi taborske zahteve. Složno so začeli preganjati demokratične predstavnike slovenskega izobraženstva, posebej najglasnejšega med njimi, Frana Levstika in vse tiste, ki so ohranjali načelnost in zvestobo demokratičnim in socialnim težnjam slovenskega kmečkega ljudstva, delavstva in napredne mladine.

Neizpolnjeni upi taborskih manifestacij pa niso pretrgali rdeče niti narodnoosvobodilnih teženj slovenskega naroda. Nadaljnje težke preizkušnje, ki so sledile taborskemu gibanju, so prinesle kmečkim množicam spoznanje, da je njihova svetlejša prihodnost le v revolucionarni zvezi z delavskim gibanjem.

To spoznanje se je pokazalo že ob razsulu Avstro-Ogrske monarhije, se okrepilo v narodnoosvobodilnih in socialnih zahtevah najnaprednejših sil slovenskega ljudstva v stari Jugoslaviji in dozorelo z Osvobodilno fronto v zvezo delavcev, kmetov, napredne inteligence, ter vseh demokratičnih in svobodoljubnih ljudi. Šele s to zvezo, ki ji je bila na čelu KP, je slovensko ljudstvo končno uresničilo zahteve taborskega gibanja, ki jih je slovenska buržoazija obeh barv nič kolikokrat izdala. Zavedati se moramo, da bi bil slovenski narod zagotovo še enkrat izdan, v kolikor ne bi na pragu drugega svetovnega spopada nastala in



Mogočno je zadonela pesem združenih pevskih zborov

se med NOB krepila revolucionarna zveza delaavskega razreda s kmečkimi in drugimi deli delovnega ljudstva.

Veličasten slovenski tabor v Žalcu pred 110 leti je bil desetletja globoko zasidran v zavesti in spominu, pa tudi v revolucionarnem ponašanju ljudi tega območja med obema vojnama, zlasti v delavskih središčih Prebold, Zabukovica, Liboje, v re-

virjih in drugje na širšem celjskem območju.

Revolucionarna dediščina taborskega gibanja je navdihovala tudi heroja Slavka Šlandra, enega velikih sinov slovenskega in jugoslovanskih narodov, ter njegove ponosne in pogumne sodelavce tu v Savinjski dolini. Ti so nas tudi s svojimi življenjski zavezali da nadaljujemo enako srčno in predano boj za nadaljnjo osvoboditev delovnega človeka in njegovega dela, za nadaljnje poglobljanje že začetih novih družbenogospodarskih, političnih, kulturnih in ostalih pogojev, ter odnosov človekovega bivanja, ustvarjanja in samoupravnega odločanja.

Povdarimo tokrat vsaj dve neizogibni in nepogrešljivi poti našega sodobnega boja za nadaljnjo samoupravno preosnovo naše družbe.

Prva pot je v poglobljanju delegatskih odnosov znotraj našega samoupravnega političnega sistema, saj prav taki odnosi, v kolikor so dejanska praksa

samoupravnega odločanja, omogočajo delavcu, kmetu, znanstveniku in umetniku, da spregovori in odloča brez odtujenih posrednikov njegove volje.

Da pa bomo tako ravnali, moramo delegatska razmerja v sleherni sredini zapolniti z družbeno ekonomsko vsebino, z odločanjem o ključnih materialnih pogojih ustvarjanja in razvoja na slehernem področju združenega dela. Zato takšni delegatski praksi, v kateri ni povezav delegatov z njihovo samoupravno bazo, v kateri ni

sporazumevanja in dogovarjanja v vseh smereh samoupravnega političnega odločanja, taki praksi ne moremo reči, da je prava delegatska oziroma samoupravna praksa.

Bolj kritično se moramo ozreti okrog sebe in pogosto bomo slišali opozorila, kako so bili sprejeti določeni samoupravni akti brez predhodnih razprav, kako so bile vnese spremembe v sporazume o oblikovanju in delitvi dohodka brez poprejšnje temeljite informiranosti delavcev, kako se je znašel kooperant pred spremenjenimi pogoji v odnosu s kmetijsko zadrugo ne da bi ga kdor koli vprašal za soglasje, kolikokrat so nesklepčne seje delegacij in zbori delegatov in še bi lahko naštevati podobne primere. Le-ti so po naši lastni krivdi razlog zmanjšane učinkovitosti delegatskega sistema in naše prisotnosti v infomiranju, samoupravnem planiranju, vpetosti v delegatsko bazo, v dogovarjanju, sporazumevanju ter odločanju, kot temeljnih sestavin delegatskega odnosa in delegatske vloge.

Brez uveljavitve teh elementov delegatskih odnosov bo zlasti težko izpeljati svobodno menjavo dela, ki je pred nami kot ena najzahtevnejših nalog v preobrazbi obstoječih razmerij v nove družbeno ekonomske odnose, v nove pogoje preseganja odtujenosti delavcev od sredstev, ki jih namenjajo za celovito družbeno reprodukcijo.

Druga pomembna pot v poglobljanju samoupravnih temeljev naše družbe je v doslednem uveljavljanju ustavne vloge krajevne skupnosti. Ta v še mnogih sredinah ni dojeta kot sestavina združenega dela, ki lahko v takem smislu zaživi le ob direktnem stiku med organizacijami združenega dela in krajevno skupnostjo, ob neposrednem sporazumevanju in delovanju delegatov iz organizacij

združenega dela v delegatski sestavi svetov ali skupščin krajevnih skupnosti.

Prav preko teh skupščin ali svetov krajevne skupnosti bo treba vspostaviti stalen dialog o vprašanih, ki zadevajo delavce, stanujoče na njenem območju, sindikat v organizacijah združenega dela pa bo vse odgovornejši za sestavo in delovanje svojih delegatov v tako dograjevani vlogi in položaju krajevne skupnosti.

Tudi za davne pobude zveze komunistov, da moramo zmanjšati nekatere prevelike krajevne skupnosti še nismo povsod uresničili. A tudi to je pogoj ustvarjanju možnosti za neposrednejšo udeležbo občanov pri sprejemanju in izvajanju samoupravnih odločitev glede urejanja pogojev njihovega življenja.

Tovarišice in tovariši! Velike dosežke v razvoju Slovenije in Jugoslavije na katere smo lahko ponosni, pomembno bogatijo tudi napore delovnih rok, vse razvitejšega samoupravnega gospodarjenja in vse večje uporabe znanja ter znanosti, ki jih vlagajo pri tem delovni ljudje Žalca in celotne Savinjske doline.

Delovni ljudje in občani Žalske občine so vsa leta veliko vlagali tudi v izgradnjo pogojev za kulturno življenje in tem dosežkom se je prav na predvečer te lepe taborske proslave pridružil še nov sodoben kulturni dom na Vranskem.

Besede tovariša Tita, ki jih je izrekel ob nedavnem obisku v Sloveniji v razgovoru z republikanskim političnim aktivom, nas navdajajo z velikim zaupanjem v lastne sile in z veliko odgovornostjo do njegove misli, da smo večino problemov našega dinamičnega razvoja že pretresli, da imamo jasne usmeritve in da pa bi zdaj bilo potrebno kreniti s pospešenimi koraki od resolucij h konkretnim akcijam, premikom, k izpolnjevanju sprejetih stališč in sklepov.

V prepričanju, da bodo delovni ljudje širom naše domovine kos tudi tej nalogi, želimo, da bi tudi občani Žalca in Savinjske doline tega prelepega koščka Slovenske zemlje z bogato narodno prebudno, revolucionarno in kulturno tradicijo pokazali, da so jim taborske ideje še žive in da so jim ustvarjalna pobuda pri vsakodnevnih naporih za dosego Titovih in naših skupnih velikih zamisli ter ciljev.



Takole so prikoralali mladi Savinjšani pred tribuno

Milijoni v smeteh



Trim

Zadnja leta minevajo v znamenju športa – rekreacije – TRIMA. To je pohvale vredno, saj tako skrbimo za naše ljubo zdravje, krepimo telo, poleg tega pa si marsikdo nabere cel kup kolajn, pohval in pokalov.

Naš sosed Binč, na primer, si je nabral zavidanja vredno zbirko kolajn. Sodeloval je na vseh TRIM akcijah, kot so: VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO, ZA VITKO POSTAVO JE PLAVANJE PRAVO in še na drugih. Vedno je bil prvi na cilju, oziroma je kar tam počakal tiste, ki so prikolesarili in priplavali in jo potem družno z njimi mahnil v najbližjo oštarijo proslavljat zmago, kjer so se potem še pozno v moč rekreirali. Kaj hočemo, nekateri so res „razgrizeni“ športniki.

Drugi, ki nimajo časa za take TRIM akcije, pa se odločijo za domačo rekreacijo, tu mislim predvsem tiste, ki telovadijo doma ob gledanju TRIM-ske televizije. Ti nadobudneži tako vestno telovadijo in ponavljajo vaje, da spodnji sosed, čeprav morda leži v postelji, telovadi z njimi. Naslednja vrsta rekreacije, pa je tako imenovana nedeljska rekreacija ali bolje poznano – vikend. Poznam take, ki se v nedejo že na vse zgodaj stlačijo v avto, cela družina – jasno in še prijatelji, potem pa zdrvi v gostilno v naravi, kjer potem cel dan v zakajenem prostoru in ob hreščeči glasi iz juke-boxa, jejo čevapčiče in ribe – v gostilni seveda – pijejo alkohol in se potem pozno v noč slalomsko, pod rekreacijo (beri reakcijo) alkohola kljub oviram, srečno pripeljejo na cilj.

Tudi upokojujencev ne gre zanemarjati, kar se tiče rekreacije. Naša ata imajo prijatelja, ki hodi poleg penzije rekreativno v službo. Ko so mu svetovali, da naj pusti mesto mladim, mu je v „ksiht“ zabrusil, da ne hodi v službo zaradi denarja, ampak zaradi rekreacije. Potem lahko tudi tistih 5.000,00 dinarjev na koncu meseca, ki jih dobi poleg penzije, vzamemo bolj rekreativno.

Sicer pa so bile najbolj priljubljene športne panoge tudi v letošnjem letu: skok čez plot, tek z ovirami na dolge proge, ko pride domov lastnik plotu in metanje krožnikov v glavo ter boks v kuhinjskem ringu. In prav tu smo, kakor vsa prejšnja leta, osvojili največ prvih mest in se jih najbolj številčno udeležili.

No, da ne bom preveč kritizirala teh zaslužnih asov, naj na koncu povem še to, da se rekreiramo prav vsi in to, kar je najbolj važno, vsak dan. Naši funkcionarji so najbolj aktivni tedaj, ko se dajejo za denar, mi drugi – navadni občani pa imamo prav tako velika tekmovanja vsak dan, ko tekmujemo, kdo bo imel boljši avto, večjo hišo, lepši vikend in katera babnica bo najlepše oblečena.

Da so rezultati odlični na vseh področjih, mi dovolite, da omenim še to, da smo svetovni prvaki v košarki, za kar izrekam našim košarkašem ob tej priliki največje priznanje in pohvalo.

Pa navidenje v prihodnji številki

VAŠA

„SAVINJSKA TONČKA“

Surovina Maribor TOZD Celje je investitor nove zbiralnice odpadnih surovin ob Savinji pri Zalcu. Gre za pomembno pridobitev, saj ima objekt 750 m² pokrite in več tisoč kv.m. zunanje površine. Gradbeni stroški z opremo vred presegajo pet milijonov dinarjev.

Človek se nemalo začudi, ko se dokoplje do podatkov, kolikšna sredstva zakopavamo v zemljo brez haska, med tem, ko visoko razvite industrije države vse te odpadke zberejo, sortirajo in pošiljajo industriji v ponovno predelavo. Prihranek gre v milijarde.

Smeti nasproti lignitu

Zanimivo je, da en sam kub. meter smeti vsebuje več topločin kalorijs, kot tona velenjskega premoga. Med tem, ko v industrijsko razvitih državah že desetletja smeti uporabljajo kot dragoceno surovino za pridobivanje toplotne energije (toplarne), pri nas smeti zakopavamo v zemljo.

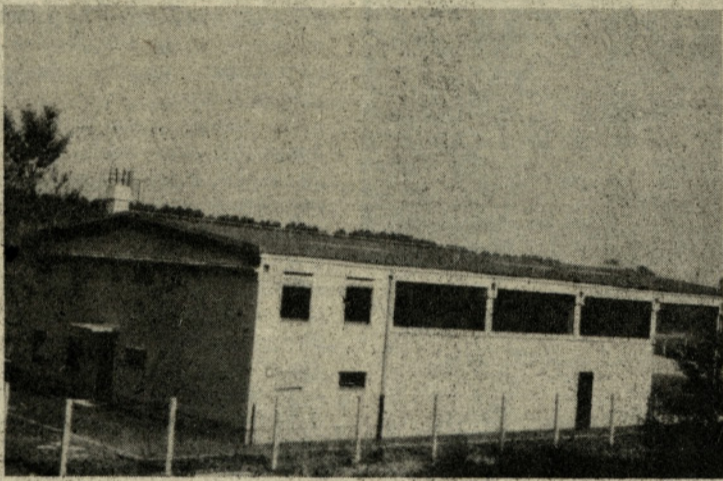
V Angliji imajo na primer veliko in moderno toplarno na smeti. Nizozemci vso kanalizacijo pretočijo skozi posebne filtre in tako pridobivajo v kmetijstvu dragocena dušična gnojila, skratka, odpadne surovine so vse bolj iskane v svetu, zato je skrajni čas, da jih tudi pri nas začnemo ocenjevati z drugačnimi očmi, kot doslej. Nesporno je, da so v smeteh in drugih

odpadkih milijoni, ki pa jih zametujemo s tem, da smeti in druge odpadke zakopavamo v zemljo.

Divja smetišča celo po gozdovih

Človek se zgrozi ob pogledu na nedovoljena, divja smetišča in odlagališča odpadkov. Najdemo jih ne le po opuščeni gramoznicah in drugih grapah, marveč tudi sredi lepih gozdov.

Ljudje naskrivaj (največkrat ponoči) vozijo ali odnašajo odpadke na takšna nedovoljena mesta, ne da bi pomislili, da s tem kazijo okolje. Tudi se ne zavedajo vrednosti vseh teh odpadkov, skratka, odnašajo se, kot slabi gospodarji.



Nova zbiralnica odpadnih surovin ob Savinji

Med delovnimi organizacijami, ki zbirajo odpadne surovine, je zlasti uspešna Surovina. Prizadeva si, da bi zajela kar največ odpadkov ter jih sortirane posredovala industriji za nadaljnjo predelavo. V ta namen, kot kaže žalska naložba, vloga tudi izdatna sredstva. Pri Surovini namreč povsem pravilno menijo, da je treba najprej poskusi oziroma se opreti na lastno surovinsko bazo in bi šele potlej kazalo odpadne surovine uvažati.

Poznavalci razmer zagotavljajo, da na primer celjski industrijski bazen krije velike količine odpadnega železa in podobnih surovin, ki jih je možno izkopati in nameniti industriji.

Žal je za zdaj tako, da indu-



Pogled na odlagališče smeti in odpadkov

strija nekatere odpadne surovine ne prevzema. Naj navedemo samo odpadke, ki se gmadijo v proizvodnji emaljirane in pocinkane posode. Zbiralec je tako primoran te odpadne surovine izvažati.

Zakonodajalec se je zavedajoč izrednega pomena zbiranja odpadnih surovin že spomladi letos odločil za nov predpis, ki zbiralce surovin uvršča med industrijo. Drži, da na tem področju še zdaleč nismo izkoristili vseh možnosti. Pri celjskem TOZD Surovina že nekaj časa proučujejo možnost predelave posameznih odpadkov za industrijske oziroma potrošniške namene.

Surovin (odpadkov) zberejo

iz leta v leto več. Tako so leta 1974 zbrali v Celju 416 ton odpadnega papirja, letos pa predvidevajo že 2000 ton in pri tem ni všteti odpadni papir celjske industrije.

Nov veter v žalski občini

V žalski občini zadnji čas posvečajo veliko skrb prostorskemu načrtovanju, v katerem ima svoje mesto tudi urejenost odlagališč za odpadke, slednjič pa tudi smotrna poraba odpadkov v industrijske namene.

Posnetki: nova zbiralnica odpadnih surovin ob Savinji. 2. pogled na eno od odlagališč smeti in odpadkov v Savinjski dolini.

Tk. A.

NOV USPEH SIP ŠEMPETER:

Kombajn za obiranje koruze

Kombajn za obiranje koruze, najnovejši izdelek SIP Šempeter nedvomno pomeni veliko pridobitev za naše kmetijstvo. Gre za kombajn izvirne konstrukcije, ki je rezultat petletnega marljivega dela skupine strokovnjakov razvojnega oddelka SIP, ki ga je sofinancirala Razvojna skupnost SR Slovenije.

Kombajn je priključni stroj za vse vrste traktorjev od 30 KM dalje ter je posebej prirejen za potrebe individualnih kmetij-

skih proizvajalcev oziroma strojnih skupnosti.

Kombajn se odlikuje po tem, da požanje koruznico, obere koruzne storže, razžene koruznico, olička storže ter jih transportira v kiper keson. Odlikuje ga tudi lična konstrukcija, obere vse storže ter jih čisto olička, skratka, gre za stroj domače izvedbe, ki je priročen za naše razmere.

Na rob naj zapišemo, da so kombajn na nedavni demonstra-

ciji v Šempetru, zelo ugodno ocenili ne le kmetovalci, marveč tudi republiški strokovnjaki in funkcionarji, med drugim republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ivo Marenk in predsednik Zadrugne zveze Slovenije Andrej Petelin. Slednji je nov kombajn tudi krstil s steklenico šampanjca.

Na posnetku: obiskovalci si z zanimanjem ogledujejo delovanje novega kombajna SIP Šempeter.

L. TRSTENJAK



Obiskovalci si z zanimanjem ogledujejo nov kombajn SIP Šempeter med obiranjem koruze

Lepo priznanje Kovaču Dorniku

Karel Dornik v Ločici se uvršča med tiste klene kovaške mojstre, ki se držijo svojega ustaljenega proizvodnega programa. Mož kuje imenitne sekire, lemeže in drugo orodje za tekočo rabo.

Dornik je za svoje kovaške izdelke prejel na sejmihi in razstavah nič koliko priznanj in plaket ter medalj. Priznanje je prejel tudi za svoje izdelke na slovenski razstavi v Slovenj Gradcu.

„Kaj vam pomenijo vsa ta priznanja?“ smo vprašali Dornika. Zamahnil je z roko, kot bi želel odgnati nadležno muho in dejal: „Kaj bi to. Železa ne kujem za medalje, marveč za ljudi, ki orodje potrebujejo.“

Potlej sva kljub obilici dela, ki ga je klicalo, malce posedela in se pogovorila o kovaški obrti. „Ja, doma nas je bilo 15 otrok, preveč, da bi bilo za vse pod domačo streho dovolj dela in kruha, zato smo se otroci kmalu oprileli poklicev. Trije bratje smo danes rodnih kovači in tako nadaljujemo tradicijo kovaške obrti naše hiše.“

Moji predniki so živeli v Tržiču, ko pa je moj ded pred sto leti kupil v Jagnjenici kovačijo, smo se naselili v Posavju. V tej kovačnici še danes tolčejo kovaška kladiva. No, jaz sem se oženil sem v Ločici in kmalu odprl kovačico. Že poprej sem izučil nekaj vajencev, tu v Savinjski dolini pa delam kar sam.“

Mojster Dornik pravi, da mladi Savinjšani niso zagreti za kovaško obrt, zato ne bi dobil vajenca, pa če bi ga tudi hotel. Mladi raje izbirajo druge, konjukturnejše poklice. Zadnji čas Dorniku pomaga zet, katerega bi rad ogrel za kovaško obrt.

„Pa vaše orodje gre v denar?“

„Gre, gre. Veste, orodnih kovačev je vse manj, ljudje pa orodje potrebujejo. Kujem sekire, lopate, pluzne lemeže in podobno orodje.“

Pa nikar misliti, da je to nezahtevno delo. Kovač, ki želi skovati dobro sekiro, mora doseči ustrezno trdoto železa, sicer izdelek ni tak kot si ga stranka želi. No, orodje kujem že dolga desetletja in tako sem si nabral veliko izkušenj.“



Zanimivo je, da si mojster Dornik rad ogleda vsak izdelek, ki pride iz rok umetnih kovačev. Izdelek je po njegovi presoji le takrat dober, ko zaživi pred človekom.

„Vi boste najbrž še kovali sekire in drugo orodje?“

„Seveda, kaj bi drugače tudi počel. Žal mi je le, da orodno kovaštvo počasi izumira, ker ni dovolj mladih, ki bi prevzeli delo. Tudi jaz nisem več mlad in zdravje mi nagaja, vendar je v rokah še dovolj moči, v glavi pa volje do kovanja. Dokler bom tak, bo v moji kovačnici še pelo in pozvanjalo železo.“

„Davki?“

„Nimam pripomb. Tisti, ki usmerjajo davčno politiko se zavedajo, da takšne obrti nazadujejo, odmirajo, zato davek odmerjajo po pameti.“

„Združenje samostojnih obrtnikov?“

„Ko grem v Žalec in potkam v njihovi pisarni, imam občutek, da sem prišel k svojim.“

„Hvala za pogovor!“

— LT

Velika zavzetost mladih

V Novi Gorici se je pred kratkim končal X. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Žalsko občinsko konferenco je na kongresu zastopalo osem delegatov, ki so se na to delovno srečanje resno pripravili in s svojim prispevkom doprinesli pomemben delež k oblikovanju resolucije. V svojih referatih, ki so jih imeli v komisiji za interesne dejavnosti, komisiji za politični sistem socialistične demokracije in v komisiji za vzgojo, izobraževanje, kulturo in znanost, so poudarjali stališča, ki so jih izoblikovali mladi v predhodnih javnih razpravah.

X. KONGRES ZSMS
Nova Gorica
12/14 oktober
1978

Delegati so delovali v komisiji za družbeno-ekonomske odnose, vendar zaradi prevelikega števila kongresnih referatov v tej komisiji, niso uspeli dati svojega prispevka v takšni meri, kot bi ga lahko sicer.

Velja pa poudariti, da so delegati iz naše občine povsem upravičeno zaupanje mladih, saj so se dosledno držali sklepov, ki so jih sprejeli na zadnji konferenci OK ZSMS.

Omeniti je potrebno nepotrđitev kandidatne liste za člane Republiške konference ZSMS, katerih poprečna starost presega 26 let, kar je opozorilo, da bo potrebno v prihodnje ob kandidiranju za vodstvena mesta v RK ZSMS misliti na starostno strukturo predlaganih kandidatov.

Z izvedbo in organizacijo kongresa so delegati in gostje zelo zadovoljni, saj je bila brezhibna. Mladi iz Nove Gorice so se resnično potrudili. Mesto je plapolalo v zastavah, razlegala se je revolucionarna pesem,

foto tonica

Jurčec Tonica –
Žalec,
Slandrov trg 2.

Fotografiranje:

- črnobela tehnika
- color tehnika
- izdelava amaterskih črnobelih slik
- Sprejemam v izdelavo color – barvne filme

Slike za legitimacije v 3 dneh, amaterske črnobeke v 3 dneh, ostalo po dogovoru. Prevzemam tudi reportažno fotografiranje v črno-beli in color tehniki.

Se priporoča
foto tonica

VAJE PRIPADNIKOV TO

V občini Žalec so pred dnevi potekale vaje enot teritorialne obrambe na Polzeli, Seščah, Vranskem, Gotovljah, Libojah in na Ponikvi. Med udeleženci vaj so bili tudi mladinci prostovoljci, ki se tako v praksi srečujejo z osnovnimi vojaškimi znanji. Enoto na Polzeli, ki je bila sestavljena iz treh krajevnih skupnosti, je vodil kapetan Tone Korenjak. Ob obisku nam je povedal: „Umik vaj je bil kar natrpan in zahteven. Še posebej to velja za praktični del, kjer smo vso pozornost namenili strelskim položajem, izbiri zaklona, preiskovanja zemljišča, oddelku v vlogi izvidniške patrolje, oddelku v napadu o oroženih silah in sistemu splošnega ljudskega odpora.“

T. TAVČAR

okrasne gredice so se bohotile v rdečih vrtinah, ki kot simobli mesta lepšajo tudi kongresno značko.

Bivanje v mestu so popestrile najrazličnejše razstave, tekmovanja in kulturne prireditve.

X. kongres ZSMS je uspel. V delu že omenjenih petih komisij, kjer so se obravnavala vsa področja aktivnosti in interesov mladih, je bilo izrečenih toliko ustvarjalnih besed, ki so poleg referata dosedanjega predsed-

nika RK ZSMS, Ljuba Jasniča, vizionarna iztočnica v delovno mesto lepšajo tudi kongresno značko.

Brez dvoma pa je, da bodo delegati v sestavi: Krulec Danica a Tomišek Metka, Janko Napotnik, Žagar Oto, Milojka Tomažič, Danilo Basle, Jelka Adrinek in Darko Naraglav tisti, ki se bodo potrudili, da bodo kongresne resolucije potrjene v praksi tudi v naši občini.

DARKO NARAGLAV
Prebold 127/c



Žalski delegati na X. kongresu ZSMS. Od leve proti desni stojijo: Tomišek Metka, Žagar Oto, Milojka Tomažič, Darko Naraglav, Krulec Danica, Basle Danilo, Jelka Adrinek, Napotnik Janko

Na Vranskem in Libojah želijo novo zdravstveno postajo

Krajani Vranskega se že več let nazaj pogovarjajo in iščejo možnost, kako bi se dokopali do nove zdravstvene postaje. Obstoječa je v stari, dotrajani zgradbi in ne ustreza potrebam sodobne zdravstvene službe.

V novem objektu, ki bi ga zgradili, bosta zdravstvena postaja in lekarna s vsemi pripadajočimi prostori. Tako bo treba zagotoviti prostor za splošno ordinacijo, ordinacijo za žene in otroke ločeno, priročni laboratorij, patronažo, zobno ambulanto, tudi za otroke, zobno tehniko, prostore za lekarniško postajo, sanitarije itd.

V novi zgradbi so potrebni še manjši upravni prostori za administracijo, knjižnico, vodjo zdravstvene postaje itd. Tako organizirana in opremljena zdravstvena služba na Vranskem bi lahko v celoti pokrivala potrebe po zdravstvenem varstvu, razen zahtevnejših pregle-

dov s področja medicine dela, laboratorijskih in drugih preiskav in specialističnih hospitalnih dejavnosti.

Podoben problem imajo krajani v Libojah, kjer se vršijo zdravstvene dejavnosti v neustreznih prostorih. V letu 1979 se predvideva izgradnja nove zdravstvene postaje v Libojah, ki bo v sklopu blokovne izgradnje. V teh prostorih se bo izvajalo splošno zdravstveno in zobozdravstveno varstvo. Priprave za izgradnjo te postaje so v polnem teku.

V obeh primerih bodo sredstva za pokritje investicij zagotovili:

- Regionalna zdravstvena skupnost Celje
- Občinska zdravstvena skupnost Žalec
- sklad za uresničevanje programa izgradnje določenih objektov družbenih dejavnosti občine Žalec

Teden varstva pred požari

Občinska gasilska zveza Žalec je v Teden varstva pred požari (od 23. do 29. oktober) izvedla pester program prireditev. 19. oktobra ob 16. uri je bil posvet o izvedbi programa v tednu požarne varnosti, že pred tem (11 oktobra) pa je bila izredna razširjena seja štaba operative pri OGZ Žalec.

23. oktobra ob 16. uri je bil v dvorani družbenih organizacij v Žalcu posvet in delovni sestanek operativnega kadra OGZ Žalec, ki so se ga udeležili poveljniki ali njihovi namestniki Gasilskih društev ter vsi člani in podčastniki občinske zveze.

Od 24. do 28. oktobra so se zvrstili posveti in delovni sestanki po delovnih organizacijah. Akcijski napotki: večja prizadevnost usposabljanja vseh zaposlenih o požarni preventivi v raznih demonstracijami ter uporabi ročnih gasilskih aparatov, posebej pa še budnost in sposobnost vratarjev in nočnih čuvajev.

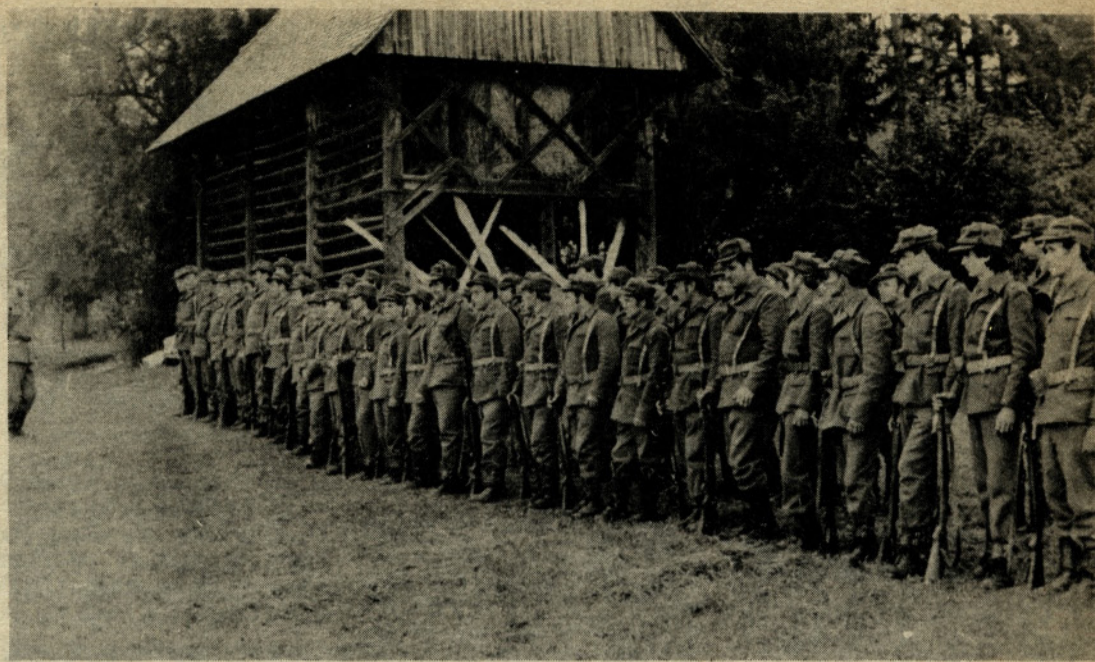
Med 24. in 28. oktobrom so sektorski poveljniki s svojimi štabi izdelali obrambne napa-

tičnih gasilskih in reševalnih akcij. Vaje so bile usmerjene po sektorjih na težje dostopne objekte.

V navedenem času so nabavili in razpečali večje število knjižic OSNOVE POŽARNE SAMOZAŠČITE kot praktični priročnik za dnevno rabo. Pospešili so tudi tekmovanje pionirjev za značko PREPREČUJEMO POŽARE. Pionirjem, ki so opravili izpit, so podelili značke.

V Teden varstva pred požari so učenci OŠ pisali naloge in se z likovnim izrazom predstavili na temo iz varstva pred požarom iz gasilstva. OGZ Žalec je izdelala program ter smernice za izvedbo tedna varstva pred požarom in iz gasilstva. Prebivalstvu so približali knjižico OSNOVE POŽARNE SAMOZAŠČITE ter organizirali strokovna predavanja o požarni preventivi s sodelovanjem štaba operative pri OGZ Žalec. Na posebni tiskovni konferenci so obravnavali program Teden varstva pred požarom.

Štab operative pri
OGZ Žalec



Enota teritorialne obrambe na Polzeli med predavanjem.

Radiofotografska akcija v občini Žalec

Minila so štiri leta, od kar je bila v naši občini zadnjič organizirana (takrat še pod nazivom fluorografska) akcija. Sprememba naziva akcije zato, ker se je spremenila tehnika slikanja prsnega koša.

Na podlagi ocene uspešnosti dosedanjih akcij, lahko trdimo, da so le te zelo uspešne in trenutno še, v smislu odkrivanja nekaterih bolezni, nujno potrebne. V naši občini smo se odločili, da bomo izvajali dva programa in sicer A program, ki obsega radiofotografsko slikanje prsnega koša in D program, ki obsega poleg omenjenega, še odkrivanje bolnikov s sladkorno boleznijo.

A program bomo izvajali pri občanih starih 29 do 30 let ali pri rojenih od leta 1939 do 1945. D program bomo izvajali pri občanih starih nad 40 let ali rojenih leta 1938 in prej.

Občani izpod 29. leta starosti ne bodo radiofotografirani,

ker je bilo v tej starostni skupini v dosedanjih akcijah odkrito minimalno število obolenj.

V smislu same organizacije smo se odločili, da bomo baze, kjer bodo locirani avtobusi v krajevnih skupnostih in večjih organizacijah združenega dela. Seveda smo pri iskanju prostora morali upoštevati možnosti glede na pozno jesenski čas, v katerem bo letos pri nas akcija izvedena. Poleg tega pa smo za delovne organizacije skušali vskladiti čas poteka akcije tako, da bo čim manjša izguba delovnih ur. Zato je za nekatere delovne organizacije rezerviran čas za slikanje na sedežu baze v krajevni skupnosti, ker na sedežu delovne organizacije ni bilo mogoče zagotoviti ustreznih prostorov, ali pa je bilo število obveznikov slikanja prenizko, da bi lahko zagotovili 100 oseb na uro, kolikor je zmogljivost slikanja v enem avtobusu. Istočasno bo potekalo slikanje na

dveh bazah v dveh avtobusih, skladno z urniki, ki bodo objavljeni.

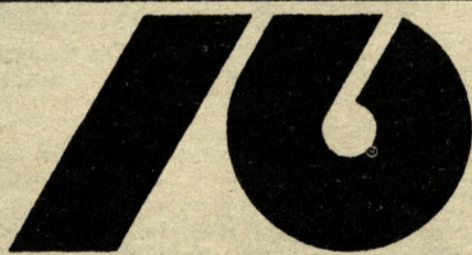
Vsi obvezniki, ki so se po občinskem Odloku dolžni odzvati in priti na slikanje, bodo dobili vabilo in navodila na stanovanje ali pa v delovno organizacijo, kjer so zaposleni.

Zaradi tehničnih spodrsrljav se lahko zgodi, da bodo posamezni občani dobili dve vabili, nekateri pa morda nobenega. Neodvisno od tega, če tudi vabila kdo pomotoma ne bi sprejel in sodi po starosti k skupini prebivalstva, ki mora biti radiofotografirana, je tak občan dolžan priti na slikanje v katerokoli bazo.

Prosimo in pozivamo vse prebivalce občine Žalec stare 29 in več let, da se odzovejo akciji in s tem dajo svoj prispevek k čuvanju lastnega zdravja ter s tem zdravja družbe kot celote.

MARIJA ŠTORMAN

simbol,
ki zagotavlja
varnost,
zaupnost,
natančnost in ekspanzivnost



Ljubljanska banka
splošna banka celje

Ob 31. oktobru
– svetovnem dnevu varčevanja,
se vsem varčevalcem
in poslovnim prijateljem
iskreno zahvaljujemo
za uspešno sodelovanje

Kljub težavam, uspehi, ki dajejo upanje

Rezultati dela, ki smo jih dosegli po referendumu leta 1974 so izredno veliki in pomembni za nadaljnji razvoj naše družbenopolitične skupnosti. Na novo je bilo zgrajeno ali adaptirano veliko objektov, od osnovnih šol, vzgojnovarstvenih ustanov, Centra za usmerjeno izobraževanje, komunalnih objektov, cest, vodovodov... Še posebej veliko smo iz sredstev samoprispevka napravili v krajevnih skupnostih, zlasti v tistih, manj razvitih. Z denarjem iz samoprispevka ter zbranim na drugačen način, so v krajevnih skupnostih rešili marsikakšen pereč problem. Dejstvo pa je, da vse prevečkrat posamezna vprašanja obravnavamo preveč parcialno, tako da ne vidim kompleksnih rezultatov in uspehov, ki so dejansko zelo veliki.

Odbor za uresničevanje programa izgradnje določenih objektov družbenih dejavnosti se je že takoj ob pričetku svojega delovanja srečeval s številnimi težavami in problemi. Največ seveda v zvezi s pomanjkanjem denarja, ki v sklad ni pritekalo enakomerno. Marsikateri organizaciji združenega dela je, potem ko je poravnala vse svoje obveznosti, zmanjkalo denarja za obveznosti sprejete z družbenim dogovorom. Še več pa je delovnih organizacij, kjer mislijo, da je dovolj, če družbeni dogovor le podpišejo. Nereden dotok denarja v sklad povzroča podražitev in zavlčevanje gradenj. V skupščini smo na ta problem delegate sproti opozarjali.

Poglavje zase so podražitve, ki so skokovito naraščale. Letno so znašale več kot trideset odstotkov in danes so že za 100 odstotkov višje od taktat, ko smo glasovali na referendumu. K vsemu temu je treba dodati razna zakonska določila, kot so prispevek za zaklonišča, predpisi o varstvu okolja, spremenjeni in dopolnjeni normativi ter seveda dodatne zahteve in objektivne potrebe, ki se pojavljajo pri konkretni realizaciji posameznih projektov.

Izredno so porastle cene zemljišč in komunalnim ureditvam ter opremi.

Glede na vse te težave smo morali program po skle-

pu skupščine delno korigirati, tako da smo izpustili gradnjo nekaterih objektov, ki so bili v prvotnem programu. Izgradnjo le tega bomo morali vključiti v naslednji referendumski program.

Ob vsem tem velja pohvaliti odbor, ki skrbno in racionalno gospodari ter išče najbolj optimalne rešitve. Z različnimi premostitvenimi krediti od bank in izvajalcev mu je uspelo, da se je gradnja več ali manj normalno odvijala.

IN KAKO NAPREJ?

Na področju družbenih dejavnosti in komunale nas brez dvoma čakajo še odgovorne naloge. S hitrim gospodarskim razvojem občine se pojavljajo nova pereča vprašanja, ki v preteklem obdobju niso bila zaznavna. Postopoma bo treba uvajati celodnevno osnovno šolo, potrebe otroškega varstva pa so vedno večje. Skupaj s Skupnostjo zdravstvenega varstva bomo morali zgraditi in modernizirati zdravstvene postaje, poskrbeti za nadaljnji razvoj Centra za usmerjeno izobraževanje, veliko pa je še nerešenih komunalnih in drugih vprašanj v krajevnih skupnostih in še bi lahko naštevati. Želim poudariti, da bomo nekatere probleme lahko rešili le s skupnimi močmi, prizadevanjem in solidarnostjo. Da solidarnost v naši občini ni le beseda smo doslej že mnogokrat dokazali, saj smo prav na osnovi solidarnosti in zavestne samoupravne socialistične akcije izredno veliko napravili. Končno tudi z dogovarjanjem in skupnim pristopom k reševanju posameznih skupnih vprašanj krepimo naš samoupravni socialistični medčloveški odnos.

Izgradnja objektov skupnega pomena ima izredno velik vpliv tudi na razvoj materialne osnove. Tega menda ni treba posebej dokazovati.

V bodoče bo treba predlagati, seveda če se bomo delovni ljudje in občani odločili za četrti samoprispevek, da organiziramo posebno samoupravno interesno skupnost za to področje. Rezultati, ki smo jih doslej dosegli so ohrabrujoči in nanje smo lahko ponosni.

VLADO GORIŠEK

V soseski Frega v Žalcu je pred dnevi pričel s svojim delom osnovnošolski center. V okviru novega centra je osnovna šola z večnamensko telovadnico, samostojna kuhinja z jedilnico in zobna ambulanta. V centru je štiriindvajset oddelkov, objekt pa se razprostira na površini 8320 kvadratnih metrov. Poleg tega je tu še posebna šola s štirinajstimi oddelki, v

sklopu centra pa je še 1300 kvadratnih metrov telovadnih površin, kar pomeni, da bodo lahko pri pouku telesne vzgoje trije oddelki hkrati. Prostor je deljen z visečo zaveso Elan. V telovadnici bo še tribuna za 500 gledalcev. Z gradnjo tega prepotrebne objekta so pričeli 25. maja lani. Projektantska dela so bila v rokah celjskega razvojnega centra. za nadzor pa je skrbel

Zavod za načrtovanje iz Žalca. Gradbena dela je izvajalo podjetje GIP Ingrad TOZD Žalec, k temu pa je treba priložiti še vrsto kooperantov.

Osnovnošolski center v Žalcu je veljal 82.196.509 dinarjev. Sklad je od tega prispeval 79.906.509 dinarjev, izobraževalna skupnost milijon 240.000 dinarjev, zdravstvena skupnost

330.000 dinarjev, 230 tisočakov Komunalno podjetje, združeno delo 340.000 dinarjev ter krajani 150.000 dinarjev.

Kljub temu, da je bila pri gradnji tudi vrsta težav, pa je treba priznati, da je novi, sodobni objekt zares odraz solidarnosti delovnih ljudi in občanov žalske občine.



Odločitev leta 1974 rodila bogate sadove

Osmega decembra 1974. leta smo se delovni ljudje in občani žalske občine na referendumu znova izrekli za samoprispevek. Odločili smo se torej za reševanje problemov na področju šolstva, otroškega varstva, v krajevnih skupnostih ter na področju komunale. S tem smo ponovno dokazali, da smo pripravljeni prispevati del svojih dohodkov za razvoj svoje družbenopolitične skupnosti. Dokazali pa smo tudi veliko mero socialistične solidarnosti in vzajemnosti ter potrđili nujnost in upravičenost uvedbe samoprispevka.

Samoprispevek plačujemo:

- zavezanci, ki prejemajo osebni dohodek iz delovnega razmerja (1,5 % neto OD)

- zavezanci, ki samostojno opravljajo gospodarsko oziroma negospodarsko dejavnost (1,5 % ostanka dohodka)

- zavezanci, ki samostojno

opravljajo gospodarsko oziroma negospodarsko dejavnost (1 % od prispevne stopnje)

- zavezanci, ki samostojno opravljajo obrtne in druge storitve ter plačujejo davek v pavšalnem zneku 10 % od odmerjenega davka

- zavezanci od kmetijske dejavnosti (2 % od katastrskega dohodka in od vrednosti odkazanega lesa)

- ter zavezanci, ki prejemajo pokojnine (1,5 % od izplačane pokojnine)

Poleg tega so se tudi delovne organizacije na osnovi družbenega dogovora obvezale, da bodo združevale sredstva v višini 1,5 % od družbenega proizvoda in tako prispevale svoj delež pri uresničevanju sprejetega referendumskega programa. Na osnovi podpisanega družbenega

dogovora združujejo v sklad sredstva tudi samoupravne interesne skupnosti. Pri tem mislimo na SIS s področja izobraževanja, kulture, telesne kulture, otroškega varstva in zdravstva. Denar se zbira v skladu, ki ga vodi in upravlja 31 članski odbor. Sestavljajo ga predstav-

niki pomembnejših družbenih dejavnosti občine, delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, Socialistične zveze in Zveze sindikatov. Izmed svojih članov je odbor imenoval za izvrševanje nalog izvršilni odbor in pododbore za posamezna področja vlaganj.

Solidarno tudi četrtič

Pet let bo, odkar smo na referendumu glasovali za samoprispevek. S tem smo zagotovili solidno osnovo za zagotovitev določenih infrastrukturnih objektov. Takšno odločitev zahteva sodoben in hiter razvoj vsake družbe. Objekti so večnamenski in služijo v najširšem smislu vsem prebivalcem v naši občini. Vse objekte smo zgradili v skladu s postavljenim programom, razumevanjem in odrekanjem vsakodnevni dobrin občanov in delovnih ljudi.

Občani in delovni ljudje občine Žalec smo doslej rešili številne probleme s skupnimi napor. Dosegli smo lepe uspehe. Danes ugotavljamo, da smo s skupnimi napor uresničili dogovorjeni program. Ponosni smo na nove, lepe, svetle, tople objekte osnovnih šol, otroških vrtcev, zdravstvenih postaj v naši občini.

Upravičeno smo ponosni! Veliko enotnost smo pokazali pri glasovanju za referendum tretjega samoprispevka in uspeli zbrati nova sredstva za prepotrebne do-

ločene objekte družbenih dejavnosti.

Ugotavljamo, da bomo kljub uspešnemu uresničevanju programa tretjega referenduma ostali brez nekaj objektov splošnega družbenega pomena. Za nadaljevanje izgradnje potrebnih objektov po izteku sedanjega referenduma, se bomo zavzeli v prepričanju, da je odločitev za uvedbo četrtega samoprispevka potrebna, ker bomo le tako rešili še nekatere zelo pereče probleme s področja osnovnega šolstva, otroškega varstva, zdravstva, komunalne izgradnje (vodovodi, elektrifikacije, ceste), krajevnih skupnosti in druge objekte splošnega družbenega pomena.

Prepričani smo, da bomo izrazili našo solidarno enotnost do programa četrtega referenduma, saj bo ta dolgoročna naložba v večje zadovoljstvo vsakega delovnega človeka in občana v prihodnjem obdobju.

Le tako si bomo lahko ustvarili boljše pogoje za delo in življenje.

OK SZDL Žalec



Posnetek z otvoritve nove šole „Peter Šprajc–Jur“ v Žalcu

FRANC ŽUŽEJ: Težko delo zaradi nerealnega programa

Besedo smo dali tudi Francu Žužej, predsedniku odbora za uresničevanje programa izgradnje določenih objektov družbenih dejavnosti. Najprej smo ga zaprosili za nekaj besed o delu odbora sklada.

„Sklad upravlja enaintridesetčlanski odbor. Njegove naloge so opredeljene v statutu, poslovnik pa ureja delo odbora. Odbor sprejema program vlaganja, finančni načrt, zaključne račune ter odloča o razpolaganju s sredstvi ter najemanju kreditov. Poleg tega daje občinski skupščini potrebna naročila v zvezi z delom in poslovanjem sklada. Za opravljanje nalog in uresničevanje programov je občinska skupščina izmed članov imenovala 11 članski izvršilni odbor. Za posamezna področja smo ustanovili še šest pododborov. Z referendumskim denarjem tako gospodarimo okrog osemdeset delegatov.“

Kako skušate reševati probleme, ki nastajajo zaradi izpada dotoka sredstev?

„Po programu bi morali v petih letih zbrati iz vseh virov 190 milijonov dinarjev, v treh letih pa smo jih zbrali komaj okrog sedemdeset. V tem letu bomo verjetno zbrali petdeset milijonov dinarjev. To pomeni, da smo v štirih letih zbrali 110 milijonov. Glede na manjši dotok denarja kot smo načrtovali in vpliva znanih negativ-

nih dejstev, pa lahko rečem, da realizacija programa, ki smo ga sprejeli ob referendumu, ne bo stoodstotna. Vsekakor pa je delo odbora usmerjeno predvsem v to, da čim bolj dosledno upošteva osnovni program, da se drži vrstnega reda vlaganj in da prioriteto rešuje dejavnosti najširšega pomena (šolstvo, otroško varstvo in zdravstvo) ter odvaja načrtovani denar krajevnim skupnostim.

Zaradi izpada sredstev in vsakoletnih podražitev ter želje, da čim prej izpolnimo glavni del programa, je sklad najel 37 milijonov dinarjev kreditov, seveda z obvezno, da jih do konca referendumskega obdobja vrne.“

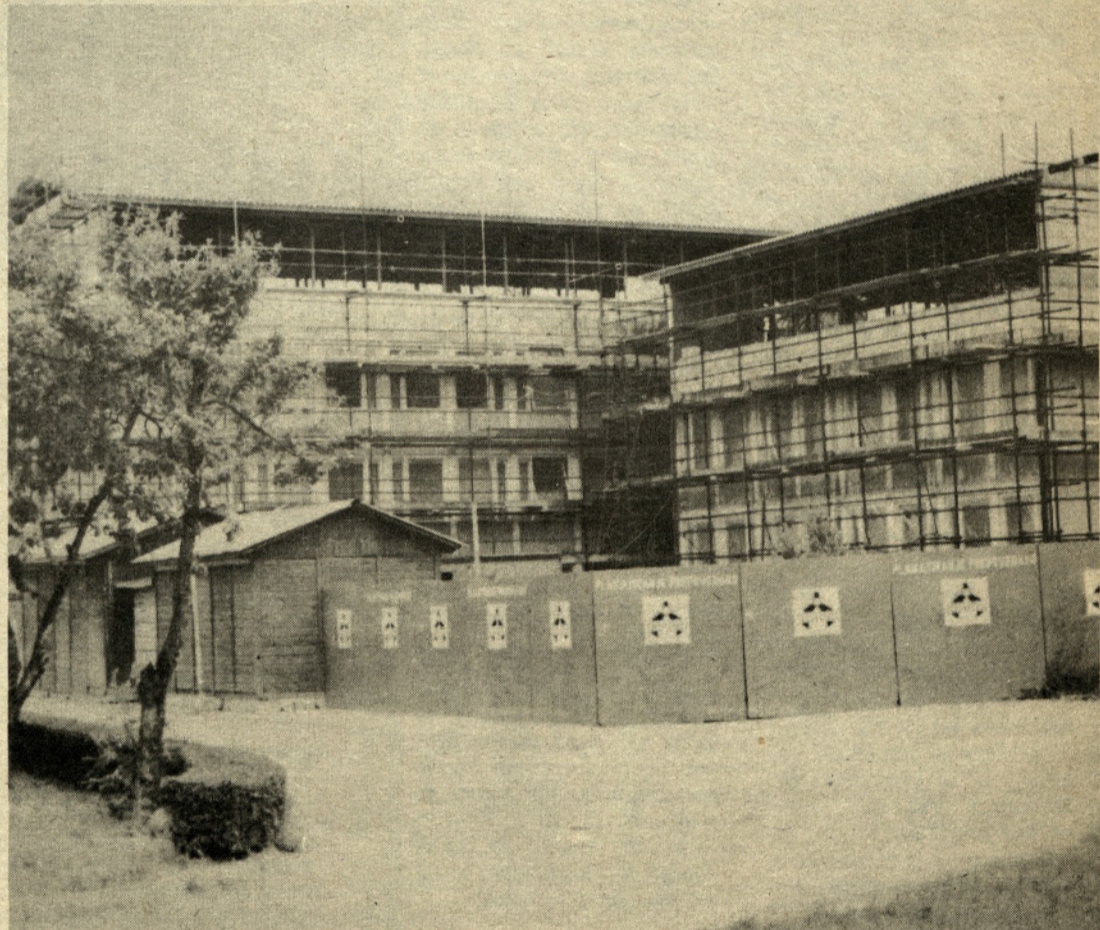
Kako ocenjujete delo delegatov?

„Letos se že četrto leto izteka delo vseh delegatov, ki upravljajo s skladom. Lahko trdim, da se je večina zavedala odgovornosti dela in da smo le s takšno aktivnostjo vseh lahko uresničili izgradnjo objektov kot so osnovnošolski center, zdravstvena postaja Prebold, osnovna šola Braslovče, otroški vrtci v Petrovčah, na Polzeli in v Orli vasi. Delo v odboru ni lahko, predvsem zaradi nerealnega programa, ki smo ga sprejeli na referendumu, saj bomo morali del B programa prenesti v naslednje obdobje.“



Vsaka otvoritev kakšnega novega objekta je hkrati tudi praznik določene krajevne skupnosti. Poleg številnih krajanov, predstavnikov občinskih in družbenopolitičnih organizacij ter drugih sodelujejo na otvoritvah še pionirji, člani kulturno prosvetnih društev in športniki, ki pripravijo pester programe. Posnetek je z otvoritve polzelskega vrtca. Objekt odpira predsednik sveta KS Rudi Divjak, na sliki pa vidimo tudi predsednika izvršilnega odbora sklada Dolfa Naraksa.

Za nadzidavo zdravstvenega doma v Žalcu smo se odločili predvsem zaradi dotrajane strehe na obstoječem objektu ter razširitve dejavnosti in povečanja števila ordinacij. Tudi tu sodeluje kot investitor poleg sklada še regionalna zdravstvena skupnost Celje. V novem delu bosta dve specialistični ordinaciji, dve splošni ter tri zobne ordinacije, EKG laboratorij, prostor za fiziologijo, okulistični boks ter ostali pomožni in upravni prostori. Vse skupaj bo na površini 666 kvadratnih metrov. Projektant je bil Razvojni center Celje, gradbena dela pa so zaupali GIP Gradis TOZD Celje.



Pravočasno izvajanje programov

Na intenzivnost gradnje objektov referendumskega programa v veliki meri vpliva tudi to, da delovne organizacije neredno poravnajo svoje obveznosti po družbenem dogovoru.

Ob tem ugotavljamo, da družbeni proizvod v občini raste skladno s predvidevanji v srednjeročnem programu, da pa združeno delo poravnava prispevke po družbenih dogovorih po zaključnih računih šele potem, ko zagotovijo sredstva po sporazumih sklenjenih na nivoju republike.

Drugi razlog za izpad načrtovanih dohodkov iz družbenega dogovora je v tem, da nekatere TOZD in OZD poslujejo na meji rentabilnosti ali pa celo z izgubo. Nekatere OZD, kljub dobri rezultati gospodarjenja, občinskih dogovorov ne jemljejo tako odgovorno kot druge obveznosti, pa čeprav so bili dogovori sprejeti po najboljši samoupravni poti. Nekatere od teh delovnih organizacij, ki so pri delitvi po zaključnem računu vkalkulirale prispevke po družbenih dogovorih, sredstva za te namene zadržujejo na žiro računih in jih uporabljajo kot obratna sredstva.

Da bi v bodoče zagotovili enakomerni dotok denarja za izvajanje programa izgradnje objektov družbenih dejavnosti, bi bilo treba razmisliti o možnos-

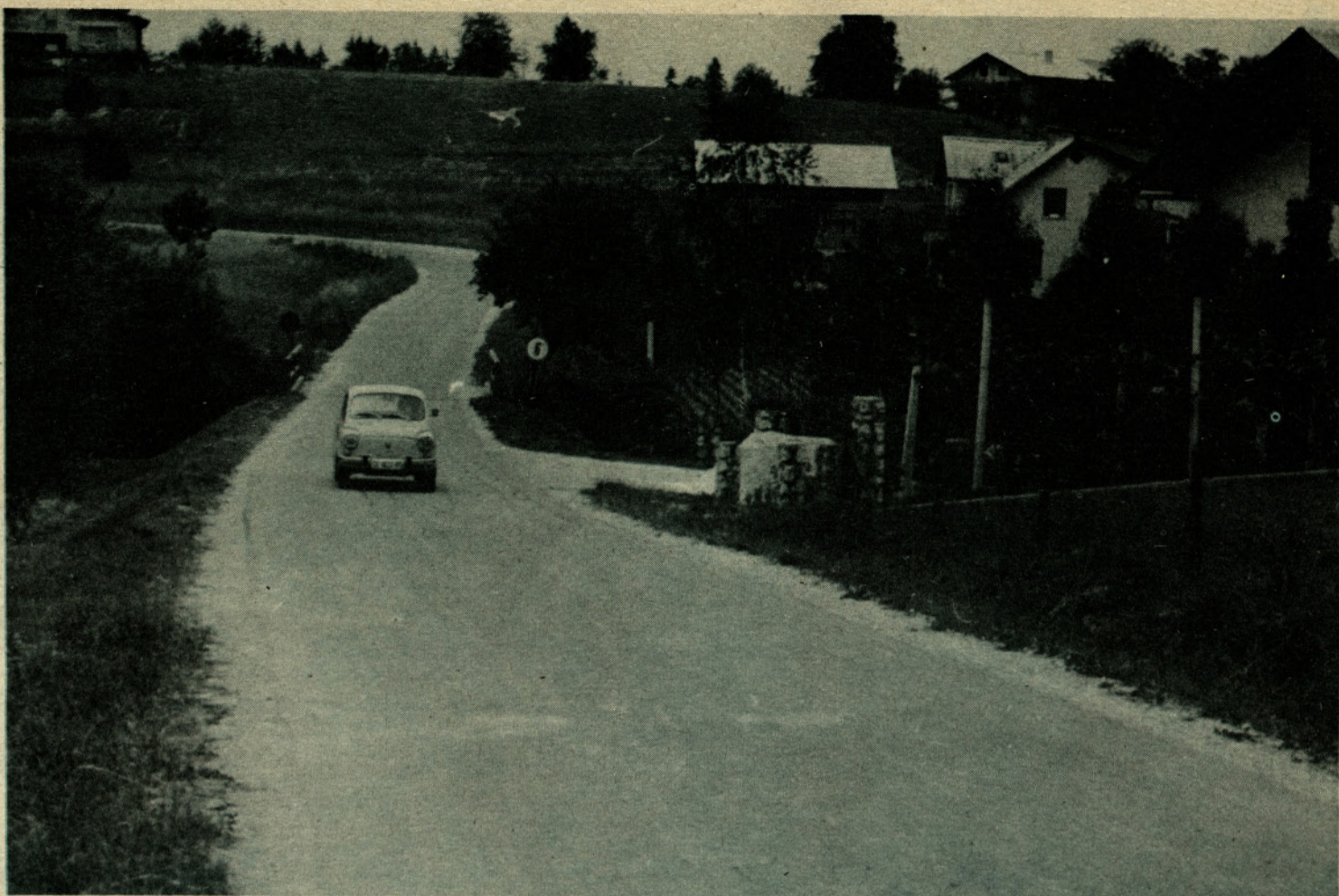
tih, da se na osnovi samoupravno sprejetih odločitev združenega dela zagotovijo takšni viri financiranja, ki bodo omogočali pravočasno izvajanje programa.

Prav zamujanje rokov je doslej v veliki meri povzročalo povečanje stroškov izgradnje objektov referendumskega programa.



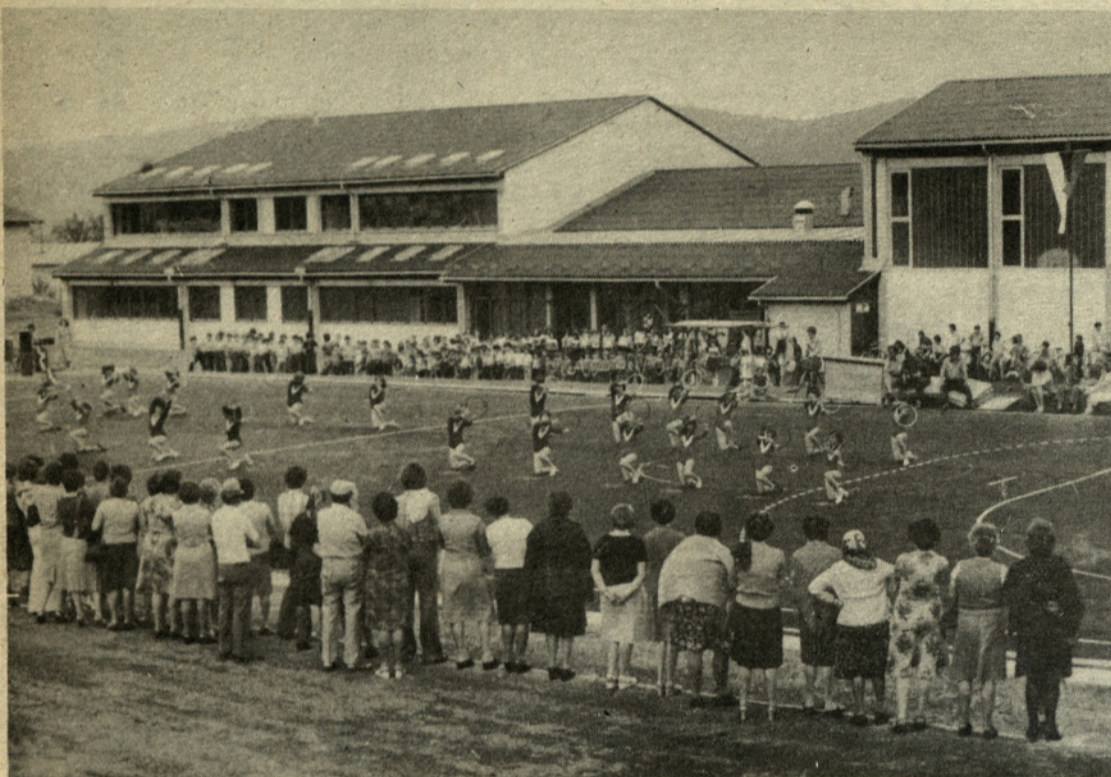
Krajan Braslovč so lanskoletni Dan republike prav gotovo lepo preživeli. Izpolnila se jim je velika želja, saj so v soseski Rakovlje odprli novo osnovno šolo. Stara je bila dotrajana, pouk v njej pa ni več ustrezal sodobnemu načinu poučevanja. Tudi pri braslovški osnovni šoli je kot projektant sodeloval Razvojni center Celje, izvajalec del pa je bilo GIP Ingrad Celje TOZD Žalec. V šoli so štirje oddelki nižjih razredov ter devet višjih, tu je kuhinja z jedilnico, ki hkrati služi tudi kot večnamenski prostor. Telovadnica meri 288 kvadratnih metrov, galerija za parterno telovadbo pa 125. Osnovna šola v Braslovčah zajema prostor v velikosti 2413 kvadratnih metrov. Posnetek, ki ga vidite na sliki, smo napravili tik pred otvoritvijo.





Tudi del ceste Griže—Šešče oziroma odsek Griže—Spodnje Griže je bil asfaltiran z referendumskim denarjem. Dva milijona 980 tisoč dinarjev je bilo treba odšteti zanj. Sklad je prispeval milijon dinarjev in pol, 280 tisočakov griška krajevna skupnost, preostali denar pa je bil zbran iz viška posojila za ceste. Do konca lanskega leta je bilo za namene komunalne dejavnosti vloženo skoraj šest in pol milijona dinarjev. Potrebe so bile seveda mnogo večje, vendar je tu komunalna interesna skupnost, ki ob referendumu še ni obstajala.

Vožnja po cesti iz Griž proti Šeščam je sedaj prav prijetna, mnogo pa pomeni tudi številnim delavcem iz Griž in okolice, ki se vozijo na delo v Prebold in Velenje. Še zlasti pa je pomembna pridobitev za vse krajanje. Pomeni večjo varnost v cestnem prometu. Pomeni tudi razbremenitev ceste, ki iz Griž vodi proti Žalcu.



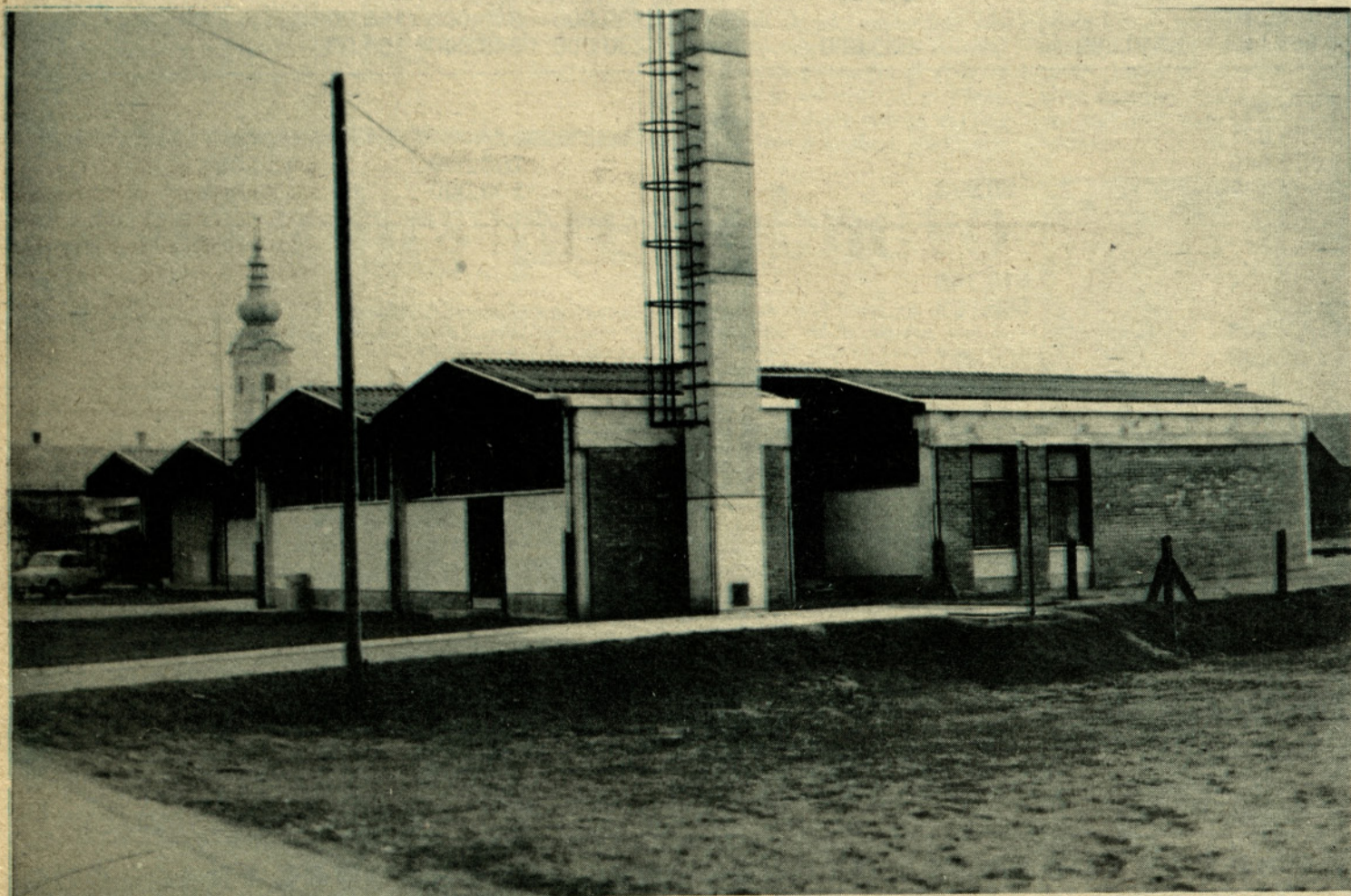
Pri vsakem novozgrajenem objektu je treba misliti na urejeno okolico. Še posebej velja to za osnovnošolske zgradbe, kjer grade tudi športna igrišča. V Braslovčah na primer je igrišče pri novi osnovni šoli vedno polno in telesna kultura zares postaja množična. O tem dovolj zgovorno priča tudi posnetek s telovadne akademije, ki so jo pripravili učenci v počastitev Dneva mladosti in v okviru akcije „90 športnih prireditev“. Pri urejanju okolice so se povsod, ne le v Braslovčah, izkazali tudi režijski odbori v krajevnih skupnostih, ki so bili v veliko pomoč pododborom skladov za posamezna področja. Poleg številnih drugih nalog, ki so jih opravili, velja omeniti zbiranje dodatnega denarja in prav s takšnimi akcijami so nastala nova igrišča ter se uredila okolica. Osnovna šola v Braslovčah je veljala 19.332.586 dinarjev. Sklad je od tega namenil 15.356.586 dinarjev, izobraževalna skupnost 3.126.000, Telesnokulturna skupnost 250.000, organizacije združenega dela 180.000 dinarjev, občani pa so še dodatno zbrali 220.000 dinarjev. Krajevna skupnost je za ta prepotrebni objekt prispevala 200 tisočakov. Dokaz več, da je objekt zares odraz solidarnosti prav vseh ljudi.



Preboldčani že vrsto let niso bili zadovoljni s starim zdravstvenim domom, ki je bil dotrajan in premajhen, to pa je onemogočalo tudi zadovoljivo delo zdravstvenega osebja. V referendumski program je bilo nujno potrebno vključiti izgradnjo novega sodobnega zdravstvenega doma. In res so lani pričeli z gradnjo, namenu pa so ga predali že ob prazniku republike. Izvajalec del je bil GIP Gradis Ljubljana TOZD Celje.

V zdravstvenem domu so dispanzer za otroke in žene, fizioterapija, dve splošni ambulanti, laboratorij, EKG, rentgen, dve zobni ambulanti, zobotehnični laboratorij ter prostori za osebje. V pritličju je tudi lekarniška postaja. Objekt stoji na površini 945 kvadratnih metrov. Odveč bi bilo spraševati Preboldčane, če so z uslugami v novem objektu bolj zadovoljni kot prej. Kritik na račun čakanja ali slabih storitev skorajda ni več. Tudi ta posnetek smo napravili tik pred otvoritvijo.

Zdravstveni dom v Preboldu je veljal skoraj 10 milijonov dinarjev. Dva milijona 200 tisoč dinarjev je zanj prispeval sklad, ostalo pa regionalna zdravstvena skupnost.



Za potrebe otroškega varstva so delovni ljudje in občani žalske občine namenili kar precej denarja. Žal, še vedno ne toliko kot bi bilo treba. Lep novi vrtec so dobili tudi v Petrovčah, v njem pa so štirje oddelki za predšolske otroke ter dva oddelka, namenjena varstvu dojenčkov. Sicer pa sta v vrtcu še dva večnamenska prostora, samostojna kuhinja s pripadajočimi prostori, seveda tudi kotlarna in pralnica ter prostori za vzgojiteljice. Vrtec lahko sprejme petdeset otrok. Objekt, ki stoji na površini 568 kvadratnih metrov so svečano odprli lansko leto ob krajevnem prazniku, meseca septembra.

Novi objekt je veljal 6.204.671 dinarjev. Tri milijone dinarjev je za objekt prispeval sklad, ostalo pa skupnost otroškega varstva ter Krajevna skupnost in občani.



Novi del preboldske osnovne šole s telovadnico je sicer bil zgrajen z denarjem drugega samopriskpevka, iz sredstev novega pa je bila poravnana le razlika vrednosti gradbenih del za štiri dodatne učilni-

ce in del opreme. V novem delu je pričela z rednim delom celodnevna osnovna šola. Za njene prednosti vedo danes vsi v Preboldu, pa tudi marsikje drugje. O tem zgovorno pričajo tudi razne inšpek-

cije in dejstvo je, da je prav preboldska celodnevna osnovna šola med najuspešnejšimi v Sloveniji. V tem šolskem letu so na celodnevno šolanje prešli že vsi razredi.

Pregled financiranja nekaterih objektov družbenih dejavnosti

zap. št. Naziv objekta	Predračunska	Viri financiranja									
		Sklad	SIS izobraž.	SIS otr. varstva	SIS zdravstva	SIS tel. kulture	Komunalno podjetje	OZD	Občani	Krajevna skupnost	Iz viška posojila za ceste
1. OSNOVNA ŠOLA BRASLOVČE											
– gradbena dela	13.602.309	11.332.309	2.270.000								
– oprema	856.000		856.000								
– ostalo	4.874.277	4.024.277				250.000		180.000	220.000	200.000	
Skupaj	19.332.586	15.356.586	3.126.000			250.000		180.000	220.000	200.000	
2. OSNOVNOŠOLSKI CENTER ŽALEC											
– gradbena dela	59.451.531	59.451.531									
– oprema	6.868.417	5.298.417	1.240.000		330.000						
– ostalo	15.876.561	15.156.561					230.000	340.000	150.000		
Skupaj	82.196.509	79.906.509	1.240.000		330.000		230.000	340.000	150.000		
3. OTROŠKI VRTEC POLZELA											
– gradbena dela	4.273.362	4.273.362									
– oprema	685.071	685.071									
– ostalo	1.409.560	1.089.560						200.000		120.000	
Skupaj	6.367.993	6.047.993			89.923			200.000		120.000	
4. OTROŠKI VRTEC PETROVČE											
– gradbena dela	4.500.000	1.881.252		2.618.748							
– oprema	585.923			585.923							
– ostalo	1.118.748	1.118.748									
Skupaj	6.204.671	3.000.000		3.204.671							
5. OTROŠKI VRTEC ORLA VAS											
– gradbena dela	250.000	250.000									
– oprema	50.000	50.000									
– ostalo	27.500										
Skupaj	327.500	300.000		7.500					20.000		
6. ZDRAVSTVENA POSTAJA PREBOLD											
– gradbena dela		2.400.000									
– oprema		500.000									
7. ZDRAVSTVENI DOM ŽALEC											
– gradbena dela		3.000.000									
– oprema											
– roentgen	1.100.000	550.000		550.000							
8. CESTA GRIŽE–ŠEŠČE	2.980.000	1.500.000								280.000	1.200.000

Opomba: SIS otroškega varstva je po programu prispevala v letih 1975, 1976 in 1977 4.200.000 dinarjev, poleg tega, da je tudi namensko financirala tako kot ostale SIS.